1.2 ประเด็นปัญหา ความต้องการเชิงพื้นที่

1) ผลการสำรวจความคิดเห็นปัญหา ความต้องการเชิงพื้นที่ของของอำเภอ

ผลการสำรวจความคิดเห็นของประชนชนจาก 8 อำเภอ ผ่านการจัดทำแผนพัฒนาอำเภอและคณะกรรมการบริหารงานอำเภอแบบบูรณาการ จำแนกรายอำเภอ ดังนี้

อำเภอเมืองระยอง

อำเภอเมืองระยอง เป็นแหล่งชุมชนขนาดใหญ่มีประชากรอยู่หนาแน่นมากที่สุด เป็นที่ตั้งศูนย์ปฏิบัติราชการ แหล่งที่ตั้งพาณิชยกรรม อุตสาหกรรม การท่องเที่ยวและเกษตรกรรม

อำเภอเมืองระยองมีเนื้อที่ประมาณ 514.547 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 321,592 ไร่ เป็นพื้นที่เขตที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรม มีการอพยพโยกย้ายถิ่นฐานเข้ามาทำงานกันเป็นจำนวนมากชาวพื้นเมืองเดิมหรือชาวท้องถิ่นส่วนใหญ่อาศัยอยู่นอกเมือง

ตารางที่ 39 แสดงผลการสำรวจปัญหาและความต้องของอำเภอเมืองระยอง

สภาพปัญหา	ความต้องการ
1.การเคลื่อนย้ายแรงงานเป็นจำนวนมาก (ประชากรแฝง) ส่งผลกระทบให้เกิดปัญหาสังคมตามมาอีกมากมาย เช่น ปัญหายาเสพติด ปัญหาการจราจร ความต้องการบริการด้านสาธารณสุขและการศึกษา เป็นต้น อีกทั้งการขยายตัวของสังคมเมืองอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้การบริการโครงสร้างพื้นฐานไม่เพียงพอ เช่น ไฟฟ้า ประปา ถนน ไม่เพียงพอ	1.รัฐบาลต้องจัดสรรงบประมาณลงพื้นที่จังหวัดระยองให้มากขึ้น 2. รณรงค์ให้ประชาชนต่างถิ่นการย้ายทะเบียนบ้านมาจังหวัดระยอง
2.ปัญหามลพิษในพื้นที่มาบตาพุดและพื้นที่เขตประกอบการอุตสาหกรรม IRPC	1 ภาครัฐใช้กฎหมายควบคุมการประกอบการอุตสาหกรรมอย่างเข้มข้น 2. โรงงานอุตสาหกรรมต้องเน้นธรรมาภิบาลและความรับผิดชอบต่อสังคม
3. ปัญหาน้ำท่วมขังในบริเวณหมู่บ้านต่างๆ และการบุกรุกพื้นที่สาธารณะ คลองสำคัญ เช่น ทับมา	1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บังคับใช้ผังเมืองอย่างเคร่งครัด 2. รัฐจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินโครงการต่างๆ อย่างทันท่วงที
4. ปัญหาการจราจรติดขัด ในช่วงเช้า และช่วงเย็น	1. จัดสรรเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกด้านการอย่างเพียง หรืออบรมอาสาจราจรเพิ่มเติม 2. ใช้กฎหมายการจราจรอย่างเคร่งครัด 3. เสริมสร้างวินัยด้านการจราจรแก่ประชาชน
5. ปัญหาราคาผลผลิต ผลไม้ตกต่ำในบางช่วงฤดูกาล โดยเฉพาะทุเรียน มังคุด ลองกอง	1. สร้างแหล่งกระจายผลผลิต เช่น ตลาดกลาง 2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้ความรู้ในการเพิ่ม

สภาพปัญหา	ความต้องการ
	คุณภาพผลไม้ และแปรรูป
6. ปัญหาการให้บริการทางด้านสาธารณะไม่เพียงพอ	รัฐบาลจะต้องจัดสรรงบประมาณให้บริการสาธารณะ เช่น โรงพยาบาล โดยนำจำนวนประชากรแฝงมาคำนวณรวมกับประชากรจริง

อำเภอเมืองระยอง เป็นศูนย์กลางทั้งทางด้านอุตสาหกรรม การเกษตร และการท่องเที่ยว มีประชาชนอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก ดังนั้น สภาพปัญหาต่างๆ จึงเกิดขึ้นมากเช่นกันปัญหาสำคัญ คือ การให้บริการทางด้านสาธารณะไม่เพียงพอ การจราจรติดขัด ในช่วงเช้าและช่วงเย็น น้ำท่วมขังในบริเวณหมู่บ้าน และการบุกรุกพื้นที่สาธารณะ คลองสำคัญ เช่น คลองทับมา ราคาผลผลิต ผลไม้ตกต่ำในบางช่วงฤดูกาล โดยเฉพาะทุเรียน มังคุด ลองกอง ปัญหามลพิษในพื้นที่มาบตาพุดและเขตประกอบการอุตสาหกรรม IRPC มีการเคลื่อนย้ายแรงงานเป็นจำนวนมาก (ประชากรแฝง) ส่งผลกระทบให้เกิดปัญหาสังคมตามมาอีกมากมาย

อำเภอแกลง

อำเภอแกลงมีเนื้อที่ประมาณ 788.46 ตารางกิโลเมตรหรือร้อยละ13.5 ของเนื้อที่จังหวัด การปกครองท้องที่จำนวน 15 ตำบล 147 หมู่บ้าน ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม พืชเศรษฐกิจหลัก ได้แก่ ยางพารา ทุเรียน มังคุด พื้นที่การเกษตร 332,044 ไร่ ครอบครัวเกษตรกร 15,000 ครัวเรือน

ตารางที่ 40 แสดงผลการสำรวจปัญหาและความต้องของอำเภอแกลง

ปัญหาของอำเภอ	ความต้องการ
1. ราคาผลผลิตทางการเกษตรไม่แน่นอน เนื่องจากมีผลผลิตทางการเกษตรออกสู่ตลาดพร้อมกัน เป็นจำนวนมากทำให้ราคาตกต่ำ – สินค้าทางการเกษตรบางชนิดขาดคุณภาพ	1.ส่งเสริมการปลูกพืชผลทางการเกษตรตามหลักเกษตรทฤษฎีใหม่ 2.ลดต้นทุนการผลิต หันมาใช้ปุ๋ยอินทรีย์เพื่อเพิ่มความ สมดุลและความสมบูรณ์ของดิน 3.หน่วยงานของรัฐช่วยหาตลาดเพื่อรองรับผลผลิตทางการเกษตร
2. ขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและการเกษตร	1. ขุดลอกคลองและแหล่งน้ำเพื่อใช้กักเก็บน้ำ 2. ขุดเจาะบ่อบาดาล 3. มีระบบบริหารจัดการน้ำที่ดี 4. สร้างระบบประปาหมู่บ้านให้ครอบคลุมทุกพื้นที่
3. การคมนาคมขนส่ง ถนนชำรุดเสียหาย	1. จัดทำโครงการปรับปรับซ่อมแซม 2. กวดขันการลักลอบบรรทุกน้ำหนักเกิน

ปัญหาของอำเภอ	ความต้องการ
4. ด้านการจัดการน้ำเสียกิดจากการก่อสร้างถนน/อาคารบ้านเรือนโดยไม่ได้มีการกำหนดผังเมืองหรือก่อนการจัดทำผังเมือง	1.กำหนดผังเมืองและแนวท่อระบายน้ำให้ชัดเจน 2. สร้างระบบหรือบ่อบำบัดน้ำเสีย
5. ระบบประปาหมู่บ้าน เสื่อมสภาพตามเวลาและการใช้งานขาดการบำรุงรักษา และขาดแคลนแหล่งน้ำที่สะอาดที่เหมาะสมกับการอุปโภคบริโภค	ขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะเพื่อให้มีน้ำสะอาด
6. ปัญหาด้านอาชญากรรม/ความต้องการความปลอดภัย	1. ส่งเสริมและสนับสนุนใช้เทคโนโลยีในการป้องกันเหตุโดยเฉพาะการติดตั้งวงจรปิด (CCTV) ตามสถานที่ต่าง ๆ 2. สร้างเครือข่ายประชาชนและเอกชนในการร่วมมือกับ ภาครัฐในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม
7. ปัญหาไม่มีที่ดินทำกิน (ไม่มีเอกสารสิทธิครอบครอง)ประชาชนมีการอาศัยอยู่ในที่สาธารณประโยชน์โดยไม่ได้รับอนุญาต	จัดทำฐานข้อมูลของประชาชนที่ประสบปัญหาไม่มีที่ดินทำกินระดับหมู่บ้าน ตำบล ผ่านการประชาคมและนำเข้าแผนพัฒนาหมู่บ้าน ตำบล และแผนท้องถิ่น

อำเภอแกลง ในทุกตำบล มีมีสภาพปัญหาและความต้องการที่ใกล้เคียงกัน คือ ราคาผลผลิตทางการเกษตรไม่แน่นอน การขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและการเกษตรตลอดจนการคมนาคมขนส่งถนนชำรุดเสียหาย

อำเภอปลวกแดง

อำเภอปลวกแดง มีพื้นที่ประมาณ 618,314 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 379,375 ไร่ แบ่งการปกครองเป็น 6 ตำบล 34 หมู่บ้าน พื้นที่อำเภอปลวกแดงอยู่ในพื้นที่ส่งเสริมการลงทุนของ BOI ZONE 3 แต่อีกส่วนเป็นพื้นที่เกษตร เกษตรกรส่วนใหญ่ปลู กยางพารา สับปะรด จำนวนประชากรมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นตามจำนวนประชากรแฝง ที่มีขยายตัวของโรงงานอุตสาหกรรมเป็นจำนวนมาก

ตารางที่ 41 แสดงผลการสำรวจปัญหาและความต้องของอำเภอปลวกแดง

ประเด็นปัญหา/ความต้องการ	ความต้องการ
1.ความต้องการน้ำประปาเพิ่มมากขึ้นระบบจ่ายน้ำประปายังไม่มีประสิทธิภาพและทั่วถึงเนื่องจากมีประชาชนโดยเฉพาะประชากรแฝงเข้ามาอาศัยในเขตเทศบาลเพิ่มมากขึ้น	- ขยายเขตและปรับปรุงระบบจ่ายน้ำ
2. ระบบรวบรวมระบายน้ำเสียของชุมชนจากปัญหาการระบายน้ำเสียจากที่อยู่อาศัยและอาคารพาณิชย์เพิ่มมาก	1. ก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียรวม 2. ปรับปรุงระบบบำบัดน้ำเสียภายในเขตเทศบาล

ประเด็นปัญหา/ความต้องการ	ความต้องการ
ขึ้น	
3. โครงสร้างพื้นฐานยังไม่ทันต่อความต้องการของประชาชน เนื่องจากความเจริญเติบโตของชุมชนแบบก้าวกระโดดและการประกอบกิจการภาคอุตสาหกรรมในพื้นที่ส่งผลให้การจราจรติดขัดโดยเฉพาะในช่วงเวลาเร่งด่วน	- สร้างถนนที่สามารถเชื่อมต่อไปยังพื้นที่ที่ได้มาตรฐานมีความกว้างที่เหมาะสม มีความปลอดภัย มีแสงสว่างที่เพียงพอ เพื่อช่วยลดการจราจรแออัดในช่วงเวลาเร่งด่วน
4. ประชากรแฝงหลั่งไหลเข้ามาทำงานของแรงงานในภาคอุตสาหกรรม แต่ไม่ได้ย้ายทะเบียนบ้านเข้ามาในพื้นที่ ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต	- รณรงค์ร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ให้ประชาชนย้ายเข้ามาในพื้นที่ โดยสื่อให้เห็นถึงความสำคัญและประโยชน์ที่จะเกิดขึ้น
5. ปัญหายาเสพติดในพื้นที่ยังมีความเสี่ยงต่อการระบาดของยาเสพติดทั้งในกลุ่มวัยแรงงานและเยาวชน เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีการเข้ามาประกอบอาชีพและอาศัยอยู่ของกลุ่มคนจำนวนมาก	- ดำเนินการเพิ่มมาตรการในการตั้งจุดตรวจ/จุดสกัดและประสานผู้ประกอบการในการร่วมคัดกรองพนักงาน
6. ปัญหาด้านขยะ มลภาวะและสิ่งแวดล้อมส่วนใหญ่ปัญหาด้านขยะจะส่งผลให้เกิดความเสียหายในพื้นที่โดยอาจก่อมลพิษ มลภาวะ หรือสารอันตรายที่ส่งผลต่อการใช้ชีวิต	-ควรมีการรณรงค์ปลูกจิตสำนึกในการรักษาความสะอาด ทิ้งขยะให้ถูกที่ ควรมีการให้ความรู้ด้านการคัดแยกขยะในพื้นที่
7. ปัญหาผิวถนนชำรุด ผิดจราจรเป็นหลุมการสัญจรไปมาไม่สะดวกสภาพผิวจราจรมีความเสียหายหลุดร่อนเป็นหลุมตลอดสาย การสัญจรและการขนส่งสินค้าการเกษตรไม่สะดวก	- ก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก หรือถนนให้ได้มาตรฐาน
8. การขาดแคลนน้ำ เพื่อการอุปโภคบริโภคหรือการเกษตรการขาดแคลนแหล่งน้ำหรือสถานที่เก็บกักน้ำขนาดย่อยในพื้นที่	- การขุดลอดคลองหรือสระน้ำในพื้นที่ เพื่อเก็บกักน้ำไว้ใช้ในฤดูแล้ง

อำเภอปลวกแดง มีการขยายเขตนิคมอุตสาหกรรมอย่างรวดเร็วในบางพื้นที่ แต่ในบางพื้นที่ยังเป็นพื้นที่เกษตรกรรม ดังนั้น ความต้องการหลักๆ ส่วนใหญ่คือโครงสร้างพื้นฐาน การคมนาคมไม่สะดวก เส้นทางการคมนาคมไม่สะดวกหลายเส้นทางในทุกหมู่บ้าน ปัญหาด้านแหล่งน้ำขาดแคลนน้ำอุปโภค บริโภค และการทำการเกษตร ปัญหาการจราจรติดขัด ปัญหาเกี่ยวกับสาธารณูปโภคต่างๆ ทั่วไป นอกจากนั้นยังมีปัญหาภัยพิบัติจากธรรมชาติจึ งต้องการขุดลอก คูคลองเพื่อแก้ปัญหาน้ำท่วม

อำเภอบ้านค่าย

อำเภอบ้านค่ายมีพื้นที่ 479.52 ตารางกิโลเมตร การปกครองส่วนภูมิภาค จำนวน 7 ตำบล 66 หมู่บ้าน ในอดีตส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก ต่อมาได้มีโรงงานอุตสาหกรรมและสถานประกอบการมาตั้งในพื้นที่ เป็นผลทำให้พื้นที่การเกษตรลดลง อำเภอบ้านค่ายเป็นอำเภอที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและการนับถือศาสนา

ตารางที่ 42 แสดงผลการสำรวจปัญหาและความต้องของอำเภอบ้านค่าย

ตำบล	ประเด็นปัญหา/ความต้องการ	ความต้องการ
ชากบก	1. การขาดแคลนระบบน้ำประปาคุณภาพดี 2. ปัญหาผลผลิตทางการเกษตรล้นตลาด	- จัดทำระบบน้ำประปาคุณภาพดี - สร้างตลาดเพื่อรองรับผลผลิตทางการเกษตร
ตาขัน	1. การขาดแคลนระบบน้ำประปาคุณภาพดี 2. ปัญหาผลผลิตทางการเกษตรล้นตลาด	- จัดทำระบบน้ำประปาคุณภาพดี - สร้างตลาดเพื่อรองรับผลผลิตทางการเกษตร
บางบุตร	1. การปล่อยมลพิษจากโรงงาอุตสาหกรรม 2. ปัญหาอุบัติเหตุบนท้องถนน 3. ปัญหาอุทกภัย	- ใช้มาตรการต่างๆ ในการลดการปล่อยมลพิษ - ใช้มาตรการต่างๆ ในการลดการเกิดอุบัติเหตุ - ใช้มาตรการต่างๆ ในการลดปัญหาการบุกรุก เส้นทางน้ำ
บ้านค่าย	1. การปล่อยมลพิษจากโรงงาอุตสาหกรรม 2. ปัญหาประชากรแฝง 3. ปัญหาอุทกภัย	- ใช้มาตรการต่างๆ ในการลดการปล่อยมลพิษ - ใช้มาตรการต่างๆ ในการลดปัญหาประชากรแฝง - ใช้มาตรการต่างๆ ในการลดปัญหาการบุกรุก เส้นทางน้ำ
หนองตะพาน	1. การขาดแคลนระบบน้ำประปาคุณภาพดี 2. ปัญหาผลผลิตทางการเกษตรล้นตลาด	- ประสานการประปาส่วนภูมิภาค - สร้างตลาดเพื่อรองรับผลผลิตทางการเกษตร
หนองบัว	1. ปัญหาผลผลิตทางการเกษตรล้นตลาด	- สร้างตลาดเพื่อรองรับผลผลิตทางการเกษตร
หนองละลอก	1. การปล่อยมลพิษจากโรงงานอุตสาหกรรม 2. การเกิดปัญหาประชากรแฝง 3. ปัญหาอุทกภัย	- ใช้มาตรการต่างๆ ในการลดการปล่อยมลพิษ - ใช้มาตรการต่างๆ ในการลดปัญหาประชากรแฝง - ใช้มาตรการต่างๆ ในการลดปัญหาการบุกรุก เส้นทางน้ำ

สภาพปัญหาและความต้องการของอำเภอบ้านค่ายที่สำคัญ คือการขาดแคลนน้ำประปาและปัญหาผลผลิตทางด้านการเกษตร เนื่องจากเป็นอำเภอที่มีผลไม้ เช่น เงาะ ทุเรียน มังคุด มาก

อำเภอบ้านฉาง

มีพื้นที่ทั้งหมด 238 ตารางกิโลเมตร หรือ 148,750 ไร่ แบ่งการปกครองออกเป็น 3 ตำบล 20 หมู่บ้าน ประชาชนส่วนใหญ่ยังคงมีอาชีพเกษตร การทำสวนมะม่วงนอกฤดูกาล การทำไร่สับปะรด และปลูกมันสำปะหลัง ส่วนหนึ่งรับจ้างในโรงงานอุตสาหกรรม เนื่องจากพื้นที่ติดต่อกับนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุดและนิคมอุตสาหกรรมเอเชีย

ตารางที่ 43 แสดงผลการสำรวจปัญหาและความต้องของอำเภอบ้านฉาง

ตำบล	ประเด็นปัญหา/ความต้องการ	ความต้องการ
บ้านฉาง	1. การขาดแคลนระบบน้ำประปาคุณภาพดี 2. การปล่อยมลพิษจากโรงงานอุตสาหกรรม 3. ปัญหาประชากรแฝง ทำให้เกิดปัญหาสังคม ยาเสพติด	- ประสานการประปาส่วนภูมิภาค - ใช้มาตรการต่างๆ ในการลดการปล่อยมลพิษ -รณรงค์ภาคอุตสาหกรรม
พลา	1. การขาดแคลนระบบน้ำประปา คุณภาพดี 2. การปล่อยมลพิษจากโรงงานอุตสาหกรรม	- ประสานการประปาส่วนภูมิภาค - ใช้มาตรการต่างๆ ในการลดการปล่อยมลพิษ
สำนักท้อน	1. การปล่อยมลพิษจากโรงงานอุตสาหกรรม 2. การเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนน 3. การชะล้างพังทลาย 4. ปัญหาอุทกภัย และขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร 5. ปัญหาถนนชำรุด เสียหาย	- ใช้มาตรการต่างๆ ในการลดการปล่อยมลพิษ - ใช้มาตรการต่างๆ ในการลดการเกิดอุบัติเหตุ - รณรงค์ปลูกพืชคลุมดิน

พื้นที่อำเภอบ้านฉางเป็นที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรม พื้นที่อยู่ใกล้กับตัวเมืองจังหวัดระยอง ดังนั้น ปัญหาหลักของอำเภอบ้านฉางคือ ปัญหามลพิษจากสถานประกอบการอุตสาหกรรม การขาดแคลนน้ำประปา และถนนชำรุด ทั้งนี้ ปัญหาสังคมประการหนึ่งคือการมีประชากรแฝงเป็นจำนวนมาก

อำเภอนิคมพัฒนา

อำเภอนิคมพัฒนา มีเนื้อที่ประมาณ 267.50 ตารางกิโลเมตร แบ่งออกเป็น 4 ตำบล 30 หมู่บ้าน มีพื้นที่การเกษตรทั้งสิ้น จำนวน 117,936 ไร่ พืชที่ทำรายได้หลักให้เกษตรกร คือ สับปะรด ยางพารา และมันสำปะหลัง และมีโรงงานอุตสาหกรรม จำนวนมาก

ตารางที่ 44 แสดงผลการสำรวจปัญหาและความต้องของอำเภอนิคมพัฒนา

ตำบล	ประเด็นปัญหา/ความต้องการ	ความต้องการ
นิคมพัฒนา	1. การขาดแคลนระบบน้ำประปาคุณภาพดี 2. การปล่อยมลพิษจากโรงงานอุตสาหกรรม 3. ถนนชำรุด	- ประสานการประปาส่วนภูมิภาค - ใช้มาตรการต่างๆ ในการลดการปล่อยมลพิษ
พนานิคม	1. การขาดแคลนระบบน้ำประปาคุณภาพดี 2. การปล่อยมลพิษจากโรงงานอุตสาหกรรม	- ประสานการประปาส่วนภูมิภาค - ใช้มาตรการต่างๆ ในการลดการปล่อยมลพิษ
มะขามคู่	1. การปล่อยมลพิษจากโรงงานอุตสาหกรรม 2. การเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนน 3. การชะล้างพังทลายของดิน	- ใช้มาตรการต่างๆ ในการลดการปล่อยมลพิษ - ใช้มาตรการต่างๆ ในการลดการเกิดอุบัติเหตุ - รณรงค์ปลูกพืชคลุมดิน

ตำบล	ประเด็นปัญหา/ความต้องการ	ความต้องการ
มาบข่า	1. การปล่อยมลพิษจากโรงงานอุตสาหกรรม 2. การเกิดปัญหาประชากรแฝง 3. ปัญหาอุทกภัย	- ใช้มาตรการต่างๆ ในการลดการปล่อยมลพิษ - ใช้มาตรการต่างๆ ในการลดปัญหาประชากรแฝง - ใช้มาตรการต่างๆ ในการลดปัญหาการบุกรุกเส้นทางน้ำ

ปัญหาหลักของอำเภอนิคมพัฒนา คือ ปัญหามลพิษจากโรงงานอุตสาหกรรม การขาดแคลนระบบน้ำประปาคุณภาพดี ปัญหาอุทกภัย ถนนหนทางชำรุด ตำแหน่งการพัฒนาของอำเภอนิคมพัฒนากำหนด “เป็นแหล่งอุตสาหกรรมที่ครบวงจร และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม”

อำเภอวังจันทร์

มีเนื้อที่ประมาณ 395.249 ตารางกิโลเมตร เป็นแหล่งเพาะปลูกผลไม้เป็นดับต้นๆ ของจังหวัดระยอง เศรษฐกิจส่วนใหญ่เป็นภาคการเกษตร มียางพาราและปาล์มน้ำมัน แต่ในปัจจุบันยางพารามีราคาตกต่ำ เกษตรกรจึงหันมาปลูกผลไม้มากขึ้นโดยเฉพาะทุเรียน

ตารางที่ 45 แสดงผลการสำรวจปัญหาและความต้องของอำเภอวังจันทร์

ตำบล	ประเด็นปัญหา/ความต้องการ	ความต้องการ
ชุมแสง	1.ปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร จากการขาดการบริหารจัดการ และการกระจายน้ำอย่างเป็นระบบ 2.ปัญหาความชำรุดทรุดโทรมของถนนที่ใช้ขนส่งสินค้าการเกษตร	1.จัดให้มีการกระจายน้ำเพื่อการเกษตรให้ทั่วถึง 2.จัดสรรงบประมาณซ่อมแซมถนน
ป่ายุบใน	1.ปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร จากการขาดการบริหารจัดการ และการกระจายน้ำอย่างเป็นระบบ 2.ปัญหาความชำรุดทรุดโทรมของถนนที่ใช้ขนส่งสินค้าการเกษตร	1.จัดให้มีการกระจายน้ำเพื่อการเกษตรให้ทั่วถึง 2.จัดสรรงบประมาณซ่อมแซมถนน
พลงตาเอี่ยม	1.ปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร จากการขาดการบริหารจัดการ และการกระจายน้ำอย่างเป็นระบบ 2.ปัญหาความชำรุดทรุดโทรมของถนนที่ใช้ขนส่งสินค้าการเกษตร	1.จัดให้มีการกระจายน้ำเพื่อการเกษตรให้ทั่วถึง 2.จัดสรรงบประมาณซ่อมแซมถนน
วังจันทร์	1.ปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร จากการขาดการบริหารจัดการ และการกระจายน้ำอย่างเป็นระบบ 2.ปัญหาความชำรุดทรุดโทรมของถนนที่ใช้ขนส่งสินค้าการเกษตร	1.จัดให้มีการกระจายน้ำเพื่อการเกษตรให้ทั่วถึง 2.จัดสรรงบประมาณซ่อมแซมถนน

สภาพปัญหาของทุกตำบลในอำเภอวังจันทร์มีลักษณะเหมือนกันคือปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร จากการขาดการบริหารจัดการ และการกระจายน้ำอย่างเป็นระบบปัญหาความชำรุด ทรุดโทรมของถนนที่ใช้ขนส่งสินค้าการเกษตร เส้นทางที่ใช้เป็นประจำและขาดการบำรุงรักษา

อำเภอเขาชะเมา

อำเภอเขาชะเมา มีพื้นที่การปกครองทั้งหมด 269.95 ตารางกิโลเมตร แบ่งพื้นที่การปกครองเป็น 4 ตำบล 29 หมู่บ้าน ประชากรของอำเภอเขาชะเมา ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ยางพารา และสวนผลไม้ ทำให้มีผู้ใช้แรงงานส่วนใหญ่เป็นแรงงานต่างด้าว สัญชาติ พม่า ลาว กัมพูชา และมีแนวโน้มจะสูงขึ้นแต่เนื่องจากไม่ใช่พื้นที่เขตเศรษฐกิจขนาดใหญ่จึงไม่ค่อยมีปัญหาประชากรแฝง

ตารางที่ 46 แสดงผลการสำรวจปัญหาและความต้องของอำเภอเขาชะเมา

ประเด็นปัญหา/ความต้องการ	ความต้องการ
1.พื้นที่อำเภอเขาชะเมา เกือบทั้งอำเภออยู่ในเขตป่าสงวนและเขตอุทยาน มีเพียงบางส่วนในตำบลชำฆ้อ และตำบลน้ำเป็นเท่านั้น ที่มีเอกสารสิทธิ์คิดเป็นเนื้อที่ ประมาณ 30,524 ไร่ จากพื้นที่ทั้งสิ้นประมาณ 168,718 ไร่	ต้องการให้ยกเลิกเพิกถอนเขตป่าในที่ดินทำกินหรือที่อยู่อาศัย เนื่องจากได้ทำกินมาเป็นระยะเวลายาวนานมิใช่เป็นการบุกรุกใหม่ อีกทั้งได้มีการจัดทำขอบเขตป่าไว้อย่างชัดเจนแล้ว
2. ช้างป่าออกนอกเขตพื้นที่เข้าทำลายพืชผลของเกษตรกร	ต้องการให้จังหวัดหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสนับสนุนงบประมาณเพื่อดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ ที่คณะทำงานระดับอำเภอเห็นชอบ
3. กระแสไฟฟ้าไม่เสถียรกระแสไฟฟ้าในพื้นที่ ตกและดับเป็นประจำ	ต้องการให้ขยายเขตไฟฟ้า และปรับปรุงระบบจ่ายไฟ มิให้เกิดกระไฟตก
4. แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร เป็นพื้นที่สูงมีสภาพลาดชัน น้ำจะเอ่อท่วมในที่ลุ่มอย่างรวดเร็วส่วนในฤดูแล้งจะขาดแคลนน้ำ	1. ต้องการให้สร้างอ่างเก็บน้ำคลองโพล้ 2. ต้องการให้มีการขุดขยายสระน้ำสาธารณะเพื่อเพิ่มพื้นที่กักเก็บน้ำ
5.ถนนหนทางชำรุดเสียหาย โดยเฉพาะถนนหนทางซึ่งเป็นเส้นทางในการสัญจร และขนส่งสินค้าเกษตร ซึ่งไม่ได้รับการปรับปรุงมาเป็นระยะเวลานาน	ต้องการสนับสนุนงบประมาณเพื่อดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการซ่อม ปรับปรุง

อำเภอเขาชะเมา ทุกตำบลมีปัญหาเหมือนกัน คือ ปัญหาสิทธิในที่ดินทำกิน เนื่องจากพื้นที่อำเภอเขาชะเมา เกือบทั้งอำเภออยู่ในเขตป่าสงวนและเขตอุทยาน นอกนั้นจะเป็นปัญหาช้างป่าออกนอกเขตพื้นที่เข้าทำลายพืชผลของเกษตรกร ปัญหากระแสไฟฟ้าไม่เสถียร ปัญหาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร และปัญหาถนนหนทางชำรุดเสียหาย โดยเฉพาะถนนหนทางซึ่งเป็นเส้นทางในการสัญจรและขนส่งสินค้าเกษตร

จากภาพรวมการสำรวจปัญหาความต้องการรายอำเภอทั้ง 8 อำเภอในจังหวัดระยอง ซึ่งทั้ง 8 อำเภอ ถึงแม้จะมีลักษณะทางภูมิศาสตร์ ลักษณะทางสังคมและเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน แต่ประเด็นปัญหาในภาพรวมที่ทุกอำเภอมีลักษณะคล้ายกัน คือ ปัญหาความเดือดร้อนเรื่องการต้องการน้ำเพื่อการอุปโภคและบริโภค ปัญหาความเดือดร้อนเส้นทางสัญจรและใช้ในการขนส่งสินค้าการเกษตร มีสภาพชำรุดทรุดโทรม ส่วนปัญหาอื่นๆ เป็นปัญหาเฉพาะพื้นที่ เช่น ปัญหาด้านมลพิษจากการประกอบการอุตสาหกรรมจะปรากฏในพื้นที่อำเภอเมืองระยอง อำเภอปลวกแดง อำเภอนิคมพัฒนา อำเภอบ้านค่าย ส่วนปัญหาทางด้านผลผลิตการเกษตรจะปรากฏในอำเภอเมืองระยอง อำเภอแกลง อำเภอบ้านค่าย

2) ผลการสำรวจความคิดเห็นปัญหา ความต้องการของภาคประชาชนและภาคีต่างๆ ของจังหวัดระยอง

จากการสำรวจสภาพปัญหาด้านต่างๆของภาคประชาชนในจังหวัดระยองได้แก่ปัญหาสาธารณูปโภค ปัญหาสิ่งแวดล้อมและอนามัย และปัญหาเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม รวมทั้งข้อคิดเห็นของประชาชนต่อสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนในแต่ละด้าน มีผลดังนี้

1. ภาคเกษตรกรรม

สรุปปัญหาและอุปสรรคที่พบจากการอยู่ร่วมกันในแต่ละภาคส่วนจากภาคเกษตรกรรม มุมมองของภาคเกษตรกรรมต่อภาคอุตสาหกรรม ภาคประชาชน ภาคการท่องเที่ยวและพาณิชย์กรรม มี ดังนี้

ตารางที่ 47 แสดงสรุปความคิดเห็นของประชาชนต่อสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนจาก จากภาคเกษตรกรรม

ประเด็นปัญหา	ปัญหา/โอกาส	สภาพปัญหา
1.ด้านสาธารณูปโภค	น้ำประปา	ระบบชลประทานไม่มีประสิทธิภาพ ไม่มีแหล่งน้ำเพียงพอต่อความต้องการของประชาชนในชุมชน
2.ด้านสิ่งแวดล้อมและอนามัย	สภาพอากาศ	สภาพอากาศเปลี่ยนแปลงไปดูแลผลผลิตทางการเกษตรลำบากทำให้เกิดศัตรูพืช
	ผังเมือง	ขาดการวางแผนวางผังเมืองทำให้เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างสิ้นเปลือง ทำให้เกิดปัญหาน้ำท่วม
3. ด้านสังคม เศรษฐกิจและวัฒนธรรม	ความยากจน	ในชุมชนมีรายได้น้อยกว่ารายจ่าย ค่าครองชีพสูง รายได้ต่ำ สินค้าอุปโภคบริโภคมีราคาแพง
	การมีส่วนร่วม	ประชาชนในชุมชนให้ความสำคัญกันปัญหาด้านชุมชนน้อยลง
	ประชากรในชุมชน	ค่านิยมและทัศนคติของคนในชุมชนไม่ดี เมื่อเวลามีการเลือกตั้งท้องถิ่นทำให้เกิดความแตกแยกในชุมชน

ประเด็นปัญหา	ปัญหา/โอกาส	สภาพปัญหา
	แรงงาน	ปัญหาการเลือกงาน เช่น ไม่ชอบทำงานหนักแต่ต้องการผลตอบแทนสูง ปัญหาด้านการขาดแคลนแรงงาน จึงทำให้ต้องจ้างแรงงานต่างด้าวมาทำงาน
	วัฒนธรรม	ความเป็นอยู่ของคนในชุมชนเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ต่างคนต่างอยู่ ไม่เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กัน
	การศึกษา	เยาวชนไม่สนใจเรื่องการเรียนเพราะผู้ปกครองไม่ให้ความสำคัญกับเรื่องการเรียนและทางภาครัฐไม่สนับสนุนอย่างจริงจัง
	ความยากจน	ในชุมชนมีรายได้น้อยกว่ารายจ่าย ค่าครองชีพสูง รายได้ต่ำ สินค้าอุปโภคบริโภคมีราคาแพง
	การมีส่วนร่วม	ประชาชนในชุมชนให้ความสำคัญกันปัญหาด้านชุมชนน้อยลง
	ประชากรในชุมชน	ค่านิยมและทัศนคติของคนในชุมชนไม่ดี เมื่อเวลามีการเลือกตั้งท้องถิ่นทำให้เกิดความแตกแยกในชุมชน
	แรงงาน	ปัญหาการเลือกงาน เช่น ไม่ชอบทำงานหนักแต่ต้องการผลตอบแทนสูง ปัญหาด้านการขาดแคลนแรงงาน จึงทำให้ต้องจ้างแรงงานต่างด้าวมาทำงาน
	วัฒนธรรม	ความเป็นอยู่ของคนในชุมชนเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ต่างคนต่างอยู่ ไม่เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กัน
	การศึกษา	เยาวชนไม่สนใจเรื่องการเรียนเพราะผู้ปกครองไม่ให้ความสำคัญกับเรื่องการเรียนและทางภาครัฐไม่สนับสนุนอย่างจริงจัง
	ผลผลิต	ปัจจัยการผลิตมีราคาแพง ราคาผลผลิตไม่แน่นอน ภาคเกษตรขาดการพัฒนาพันธุ์เกษตร
	อาชญากรรม	มีการลักขโมย ขโมยแผ่นยาง,ยางก้อน จึงต้องการให้เจ้าหน้าที่ตำรวจดูแลให้เข้มงวดมากยิ่งขึ้น คนในชุมชนส่วนใหญ่จะมองข้ามปัญหาภายในครอบครัว ซึ่งทำให้มีการก่ออำชญากรรมและมีปัญหาด้านยาเสพติดในชุมชนเพิ่มมากขึ้น
	เยาวชนในพื้นที่	ปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรในเด็กวัยเรียน เยาวชนติดเกม ควรต้องมีการควบคุมให้บริการให้เข็ม

ประเด็นปัญหา	ปัญหา/โอกาส	สภาพปัญหา
		งวดมากกว่านี้ เช่น กำหนดอำยุ เวลาเปิดปิดของร้าน
4. ด้านอื่นๆ	งบประมาณ	ภาครัฐบาลไม่เห็นความสำคัญและไม่ส่งเสริมภาคเกษตรอย่างจริงจังในขาดการวางแผนและร่วมมือในการทำงานระยะยาวของภาครัฐ
	การตั้งโรงงานอุตสาหกรรม	โรงงานอุตสาหกรรมตั้งใกล้แหล่งชุมชนมากเกินไปทำให้เกิดความยากลำบากในการดำเนินชีวิตประจำวัน

สรุปความคิดเห็นของประชาชนต่อสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนจากภาคเกษตรกรรม ด้านสาธารณูปโภคมีปัญหาน้ำเรื่องประปา ระบบชลประทานไม่มีประสิทธิภาพ ไม่มีแหล่งน้ำเพียงพอต่อความต้องการของประชาชนในชุมชน ด้านสิ่งแวดล้อมและอนามัย สภาพอำกาศเปลี่ยนแปลง การลงไปดูแลผลผลิตทางการเกษตรลำบากทำให้เกิดศัตรูพืช ขาดการวางแผนวางผังเมืองทำให้เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างสิ้นเปลืองทำให้เกิดปัญหาน้ำท่วมบ่อยครั้ง ด้านสังคม เศรษฐกิจและวัฒนธรรมมีปัญหาความยากจนในชุมชนมีรายได้น้อยกว่ารายจ่าย ค่าครองชีพสูง รายได้ต่ำ สินค้าอุปโภคบริโภคมีราคาแพง การมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนให้ความสำคัญกับปัญหาด้านชุมชนน้อยลง ปัญหาประชากรในชุมชน ค่านิยมและทัศนคติของคนในชุมชนเปลี่ยนไปในทางที่ไม่ดีนัก อีกทั้งเมื่อเวลามีการเลือกตั้งท้องถิ่นมักทำให้เกิดความแตกแยกในชุมชน ปัญหาด้านแรงงานมีการเลือกงาน เช่น ไม่ชอบทำงานหนักแต่ต้องการผลตอบแทนสูง ปัญหาด้านการขาดแคลนแรงงานจึงทำให้ต้องจ้างแรงงานต่างด้าวมาทำงานขึ้น วัฒนธรรม ความเป็นอยู่ของคนในชุมชนเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมต่างคนต่างอยู่ ไม่เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กัน ด้านผลผลิตปัจจัยการผลิตมีราคาแพง ราคาผลผลิตไม่แน่นอนภาคเกษตรขาดการพัฒนาพันธุ์เกษตร ด้านงบประมาณภาครัฐบาลไม่เห็นความสำคัญและไม่ส่งเสริมภาคเกษตรอย่างจริงจังในขาดการวางแผนและร่วมมือในการทำงานระยะยาวของภาครัฐ ดังกล่าวซึ่งปัญหาเหล่านี้ประชาชนเห็นว่าเป็นปัญหาที่มีความสำคัญและควรได้รับการแก้ไขโดยเร่งด่วน

ตารางที่ 48 แสดงสรุปมุมมองต่อภาคอุตสาหกรรม ภาคประชาชน ภาคการท่องเที่ยวและพาณิชย์กรรมจากภาคเกษตรกรรม

ภาค	มุมมองของภาคเกษตรกรรม
ภาคอุตสาหกรรม	- ภาคอุตสาหกรรม ภาคท่องเที่ยว ภาคพาณิชย์กรรม ทุกภาคส่วนมีความก้าวหน้าแต่ขาดการบูรณาการในแต่ละภาคส่วน ต่างคนต่างมองแต่ในส่วนของตนเอง ไม่คำนึงถึงส่วนอื่นๆ และภาคอุตสาหกรรมไม่ควรขยายโรงงานอุตสาหกรรมเพิ่มอีก เพราะทำให้ขัดต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวด้านการเกษตร - ภาคอุตสาหกรรมทำให้เกิดมลพิษต่างๆ ทำให้สิ่งแวดล้อมในชุมชนเสียหายส่งผลกระทบโดยตรงต่อ ภาคเกษตร ภาคท่องเที่ยวและภาค

ภาค	มุมมองของภาคเกษตรกรรม
	ประชาชน - ภาคอุตสาหกรรม อยากให้จัดพื้นที่ภาคอุตสาหกรรมให้ห่างไกลชุมชน - เมื่ออุตสาหกรรมเติบโตทำให้เกิดมลพิษ
ภาคประชาชน	- ภาคประชาชน มีประชากรแฝงเข้ามาอาศัยอยู่จำนวนมากทำให้เกิดปัญหาด้านที่อยู่อาศัยและการใช้ทรัพยากรของคนในพื้นที่
ภาคการท่องเที่ยว	- ภาคท่องเที่ยว จังหวัดระยองเป็นแหล่งท่องเที่ยว ควรมุ่งเน้นด้านภาษาให้เยาวชนและประชากรในชุมชน
ภาคพาณิชยกรรม	- ทำรายได้ให้จังหวัด ลดปัญหาการว่างงาน

มุมมองต่อภาคอุตสาหกรรม ภาคประชาชน ภาคการท่องเที่ยวและพาณิชยกรรมจากภาคเกษตรกรรม พบว่าภาคอุตสาหกรรม ภาคท่องเที่ยว ภาคพาณิชย์กรรม ทุกภาคส่วนมีความก้าวหน้า แต่ขาดการบูรณาการในแต่ละภาคส่วน ต่างคนต่างมองแต่ในส่วนของตนเอง ไม่คำนึงถึงส่วนอื่นๆ และภาคอุตสาหกรรมไม่ควรขยายโรงงานอุตสาหกรรมเพิ่มอีก เพราะทำให้ขัดต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวด้านการเกษตร ภาคอุตสาหกรรมทำให้เกิดมลพิษต่างๆ ทำให้สิ่งแวดล้อมในชุมชนเสียหายส่งผลกระทบโดยตรงต่อภาคเกษตร ภาคท่องเที่ยวและประชาชน ภาคอุตสาหกรรม อยากให้จัดพื้นที่ภาคอุตสาหกรรมให้ห่างไกลชุมชน เมื่ออุตสาหกรรมเติบโตทำให้เกิดมลพิษ ภาคประชาชนมีประชากรแฝงเข้ามาอำศัยอยู่จำนวนมาก ทำให้เกิดปัญหาด้านที่อยู่อาศัยและการใช้ทรัพยากรของคนในพื้นที่ ภาคท่องเที่ยว จังหวัดระยองเป็น แหล่งท่องเที่ยว ควรมุ่งเน้นด้านภาษาให้เยาวชนและประชากรในชุมชน ภาคพาณิชยกรรมทำรายได้ให้จังหวัด ลดปัญหาการว่างงาน

2) ภาคการท่องเที่ยว

จากการสำรวจสภาพปัญหาด้านต่างๆของภาคประชาชนในจังหวัดระยอง สรุปความคิดเห็นของประชาชนต่อสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนจากภาคท่องเที่ยว ปัญหาและอุปสรรคที่พบจากการอยู่ร่วมกันในแต่ละภาคส่วนจากภาคท่องเที่ยว มุมมองต่อภาคอุตสาหกรรม ภาคเกษตรกรรม ภาคประชาชนและพาณิชย์กรรมของจังหวัดระยองจากภาคท่องเที่ยว มีดังนี้

ตารางที่ 49 แสดงสรุปความคิดเห็นของประชาชนต่อสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนจากภาคท่องเที่ยว

ประเด็นปัญหา	ปัญหา/โอกาส	สภาพปัญหา
1.ด้านสาธารณูปโภค	การจัดการขยะ	ปัญหาขยะมีจำนวนมากตามสถานที่ท่องเที่ยว เพราะมีคนเก็บขยะน้อย ทำหน้าที่ไม่เต็มที่
	ถนน	-ถนนไม่สมบูรณ์ในพื้นที่ห่างไกลควรทำให้กว้างพอและสะดวกในการค้นหาสถานที่ เช่น ทำป้ายบอกระยะทาง -ปัญหาระเบียบการจราจรควรสร้างวินัยให้มีระเบียบให้มากกว่านี้

ประเด็นปัญหา	ปัญหา/โอกาส	สภาพปัญหา
	ไฟฟ้า	ปัญหาไฟฟ้า เช่น ไฟฟ้าตกบ่อยและควรดูแลหมู่บ้านจัดสรรให้มีหม้อแปลงที่เพียงพอ เพราะในปัจจุบันนี้ไฟฟ้าไม่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชน
	โทรศัพท์	ระบบสาธารณูปโภคไม่เพียงพอ เช่น เกาะเสม็ดไม่มีสัญญาณโทรศัพท์ ควรดูแลอย่างต่อเนื่อง
2.ด้านสิ่งแวดล้อมและอนามัย	ทัศนียภาพ	-การจัดการระเบียบร้านอำหารตามชายหาดควรปรับปรุง -ผู้ประกอบการสร้างอำคารล้ำในทะเลทำให้วิวทิวทัศน์ไม่สวย -ชายหาดในจังหวัดระยองมีสีของน้ำทะเลคล้ำขึ้นไม่ขาวใสดังเช่นอดีต โดยเฉพาะอำเภอแกลง
	-การบุกรุกพื้นที่ - สถานประกอบการ	-มีการบุกรุกพื้นที่อนุรักษ์ -ผู้ประกอบการสร้างอาคารล้ำเข้ามาในทะเลทำให้วิวทิวทัศน์ไม่สวย -สถานที่ท่องเที่ยวไม่เพียงพอต่อจำนวนนักท่องเที่ยว -ผู้ประกอบการมีการขึ้นราคาที่พักเกินความจำเป็น -นักท่องเที่ยวโดยรบกวนจากพ่อค้าแม่ค้าที่หาบเร่ -ความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว -การประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดระยองมีน้อย

สรุปความคิดเห็นของประชาชนต่อสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนจากภาคท่องเที่ยว พบว่าด้านสาธารณูปโภค ปัญหาที่มีคือปัญหาขยะมีจำนวนมากตามสถานที่ท่องเที่ยวเพราะมีคนเก็บขยะน้อย ทำหน้าที่ไม่เต็มที่ ถนนไม่สมบูรณ์ในพื้นที่ห่างไกลควรทำให้กว้างพอและสะดวกในการค้นหาสถานที่ เช่น ทำป้ายบอกระยะทางเป็นระยะๆ ปัญหาระเบียบการจราจร ควรสร้างวินัยให้มีระเบียบให้มากกว่านี้ ไฟฟ้าตกบ่อยและควรดูแลหมู่บ้านจัดสรรให้มีหม้อแปลงที่เพียงพอเพราะในปัจจุบันนี้ไฟฟ้าไม่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชน ระบบสาธารณูปโภคไม่เพียงพอ ควรดูแลอย่างต่อเนื่อง ด้านสิ่งแวดล้อมและอนามัย ปัญหาที่มีทัศนียภาพ การจัดการระเบียบร้านอาหารตามชายหาด ผู้ประกอบการสร้างอาคารล้ำเข้ามาในทะเล ชายหาดในจังหวัดระยองมีสีของน้ำทะเลคล้ำขึ้น ปัญหาการ บุกรุกพื้นที่มีการบุกรุกพื้นที่อนุรักษ์ สถานที่ท่องเที่ยวไม่เพียงพอต่อจำนวนนักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการมีการขึ้นราคาที่พักเกินความจำเป็น นักท่องเที่ยวโดยรบกวนจากพ่อค้าแม่ค้าที่หาบเร่ ความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว การประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดระยองมีน้อยซึ่งปัญหาเหล่านี้ประชาชนเห็นว่าเป็นปัญหาที่มีความสำคัญและควรได้รับการแก้ไขโดยเร่งด่วน

3) ภาคอุตสาหกรรม

จากการสำรวจสอบถามความคิดเห็นของภาคอุตสาหกรรมต่อสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน ปัญหาและอุปสรรคที่พบจากการอยู่ร่วมกันในแต่ละภาคส่วนจากภาคอุตสาหกรรม มุมมองต่อ

ภาคอุตสาหกรรม ภาคเกษตรกรรม ภาคการท่องเที่ยวและประชาชนของจังหวัดระยองจากภาคอุตสาหกรรม ได้ผลดังนี้

ตารางที่ 50 แสดงสรุปความคิดเห็นของภาคอุตสาหกรรมต่อสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน

ภาค	ความคิดเห็นของภาคอุตสาหกรรม
ภาคอุตสาหกรรม	- ถึงแม้ว่าภาคอุตสาหกรรมจะทำให้เกิดปัญหาต่อชุมชนที่อยู่รอบข้างแต่ทางภาคอุตสาหกรรมก็ไม่ได้นิ่งนอนใจ พยายามลดมลพิษในทุกๆด้านให้น้อยลงตลอดมา - เมื่อมีการรั่วไหลของเคมีทางภาคอุตสาหกรรมต้องการที่จะแจ้งกระจายข่าวให้กับชุมชนได้รับทราบ - ภาคอุตสาหกรรมมีความเจริญมากขึ้นทำให้ปริมาณคนในชุมชนเพิ่มมากขึ้นและปัญหาที่ตามมามีดังนี้ - ปริมาณการจ้างงานและตกงานงานมากขึ้น - ปริมาณขยะมากขึ้น - ความไม่เพียงพอของที่อยู่อาศัย - อุบัติเหตุเพิ่มมากขึ้น - มีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องมลภาวะทางเสียง กลิ่นและสิ่งแวดล้อม - ปัญหาเรื่องการจราจร

สรุปความคิดเห็นของภาคอุตสาหกรรมต่อสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนพบว่า ถึงแม้ว่าภาคอุตสาหกรรมจะทำให้เกิดปัญหาต่อชุมชนที่อยู่รอบข้างแต่ทางภาคอุตสาหกรรมพยายามลดมลพิษในทุกๆ ด้านให้น้อยลงตลอดมา เมื่อมีการรั่วไหลของเคมีทางภาคอุตสาหกรรมต้องการที่จะแจ้งกระจายข่าวให้กับชุมชนได้รับทราบ ภาคอุตสาหกรรมมีความเจริญมากขึ้นทำให้ปริมาณคนในชุมชนเพิ่มมากขึ้นและปัญหาที่ตามมาคือปริมาณการจ้างงานและตกงานงานมากขึ้นปริมาณขยะมากขึ้นความไม่เพียงพอของที่อยู่อาศัย อุบัติเหตุเพิ่มมากขึ้น มีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องมลภาวะทางเสียง กลิ่นและสิ่งแวดล้อม ปัญหาเรื่องการจราจร ภาคอุตสาหกรรมควรจัดการอย่างจริงจังเกี่ยวกับมลภาวะทางอากาศให้เด่นชัด

ตารางที่ 51 แสดงสรุปมุมมองต่อภาคอุตสาหกรรม ภาคเกษตรกรรม ภาคการท่องเที่ยวและประชาชน จากภาคอุตสาหกรรม

ภาค	มุมมองของภาคพาณิชยกรรม
ภาคพาณิชยกรรม	-ให้ลดราคาสินค้ากับนักท่องเที่ยวในเชิงพาณิชย์
ภาคเกษตรกรรม	-ภาคเกษตร รัฐต้องช่วยเหลือพยุงราคา -ภาคเกษตรกรรมของจังหวัดระยองมีความเจริญ แต่อย่าลืมเรื่องการพัฒนาคนในชุมชน

ภาค	มุมมองของภาคพาณิชยกรรม
ภาคการท่องเที่ยว	-ภาคท่องเที่ยวของจังหวัดระยองมีความเจริญ แต่อย่าลืมเรื่องการพัฒนาคนในชุมชน -ภาคท่องเที่ยวควรคิดวิธีแก้ปัญหาเศษขยะในแหล่งท่องเที่ยวให้จริงจังเพราะแหล่งท่องเที่ยวก็เป็นสิ่งสำคัญควบคู่กับภาคอื่นๆ -ควรส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัดระยองให้มากขึ้น โดยให้ความรู้และความกระจ่างกับประชาชนในประเทศเพื่อสร้างความมั่นใจแก่นักท่องเที่ยว เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวต่อไป ส่วนภาคการเกษตรและภาคพาณิชยกรรมของจังหวัดระยอง คิดว่าเดิมดีอยู่แล้ว
ภาคประชาชน	- ไม่มีการชุมนุน ประชุม สัมมนา ความคิดเห็นกัน ต่างคนต่างอยู่

มุมมองต่อภาคอุตสาหกรรม ภาคเกษตรกรรม ภาคการท่องเที่ยวและประชาชนของจังหวัดระยองจากภาคอุตสาหกรรมพบว่าภาคพาณิชยกรรมให้ลดราคาสินค้ากับนักท่องเที่ยวในเชิงพาณิชย์ ภาคเกษตรกรรมภาคเกษตร รัฐต้องช่วยเหลือพยุงราคาและภาคเกษตรกรรมของจังหวัดระยองมีความเจริญ ควรคิดวิธีแก้ปัญหาขยะในแหล่งท่องเที่ยวให้จริงจังเพราะแหล่งท่องเที่ยวก็เป็นสิ่งสำคัญควบคู่กับภาคอื่นๆ ควรส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัดระยองให้มากขึ้น โดยให้ความรู้และความกระจ่างกับประชาชนในประเทศเพื่อสร้างความมั่นใจแก่นักท่องเที่ยว เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวต่อไป

4) ภาคพาณิชยกรรม

จากการสำรวจสภาพปัญหาและอุปสรรคที่พบจากการอยู่ร่วมกันในแต่ละภาคส่วนจากภาคพาณิชยกรรม มุมมองต่อภาคอุตสาหกรรม ภาคเกษตรกรรม ภาคการท่องเที่ยวและประชาชนของจังหวัดระยองจากภาคพาณิชยกรรม และมุมมองต่อภาคอุตสาหกรรม ภาคเกษตรกรรม ภาคการท่องเที่ยวและประชาชนของจังหวัดระยองจากภาคพาณิชยกรรมได้ผลดังนี้

ตารางที่ 52 แสดงสรุปความคิดเห็นของประชาชนต่อสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน จากภาคพาณิชยกรรม

ประเด็นปัญหา	ปัญหา/โอกาส	สภาพปัญหา
1.ด้านสาธารณูปโภค	ระบบคมนาคม	พัฒนาระบบโทรคมนาคมให้ใช้งานได้ตลอด (ทุกวันนี้ TOT ให้บริการแบบส่วนกลางไม่มีอำนาจการจัดการ
2. ด้านสังคม เศรษฐกิจและวัฒนธรรม	แรงงาน	-ขาดแรงงานฝีมือระดับพื้นฐาน เช่น อู่ซ่อมรถยนต์ ขาดช่างฝีมือ ขาดแรงงานที่เป็นคนไทย ในจังหวัดระยองมีแต่แรงงานระดับสูงที่ใช้เทคโนโลยีในภาคอุตสาหกรรมทำให้บริษัทต่างๆ มีตำแหน่งว่างแต่ขาดคนทำงานตรงกับสาขา -แรงงานต่างด้าวมีข้อจำกัดในการว่าจ้างมากขึ้น

ประเด็นปัญหา	ปัญหา/โอกาส	สภาพปัญหา
	การศึกษา/การส่งเสริมความรู้	-อยากได้โรงเรียนที่สอนด้านต่างๆเกี่ยวกับพาณิชย์โดยเฉพาะเพื่อฝึกฝนทักษะบุคลากร -ให้ทางภาครัฐให้ความรู้กับทุกภาคส่วนในการรองรับ AFTA -เพิ่มประสิทธิภาพแรงงานและเพิ่มคุณธรรมจริยธรรม -เพิ่มและส่งเสริมการทำงานเป็นทีม (ความรู้ความเข้าใจ) -เพิ่มโรงเรียนให้นักเรียนเรียนฟรีตั้งแต่ชั้นอนุบาล-มัธยม -ให้มีการรวมกลุ่ม SME เดียวกันเพื่อความเข้มแข็ง -ให้คำแนะนำการศึกษาทำให้เด็กมีความรู้ตรงกับอำชีพที่เหมาะสม (ไม่ตกงาน)

สรุปความคิดเห็นของประชาชนต่อสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนจากภาคพาณิช-ยกรรมพบว่าด้านระบบคมนาคม พัฒนาระบบโทรคมนาคมให้ใช้งานได้ตลอดเวลา ด้านสังคม เศรษฐกิจและวัฒนธรรมพบปัญหา แรงงาน คือขาดแรงงานฝีมือระดับพื้นฐาน เช่น อู่ซ่อมรถยนต์ ขาดช่างฝีมือ ขาดแรงงานที่เป็นคนไทย เพราะในจังหวัดระยองมีแต่แรงงานระดับสูงที่ใช้เทคโนโลยีในภาคอุตสาหกรรมจึงทำให้บริษัทต่างๆ มีตำแหน่งว่างแต่ขาดคนทำงานตรงกับสาขา แรงงานต่างด้าวมีข้อจำกัดในการว่าจ้างมาก (การขึ้นทะเบียน) ด้านการศึกษา/การส่งเสริมความรู้ คือ อยากได้โรงเรียนที่สอนด้านต่างๆเกี่ยวกับพาณิชย์โดยเฉพาะเพื่อฝึกฝนทักษะบุคลากร ให้ทางภาครัฐให้ความรู้กับทุกภาคส่วนในการรองรับ AFTA เพิ่มประสิทธิภาพแรงงานและเพิ่มคุณธรรมจริยธรรม เพิ่มและส่งเสริมการทำงานเป็นทีม (ความรู้ความเข้าใจ) เพิ่มโรงเรียนให้นักเรียนเรียนฟรีตั้งแต่ชั้นอนุบาล - มัธยม 6 ให้มีการรวมกลุ่ม SME เดียวกันเพื่อความเข้มแข็ง ให้คำแนะนำการศึกษาทำให้เด็กมีความรู้ตรงกับอาชีพที่เหมาะสม

ตารางที่ 53 แสดงสรุปมุมมองต่อภาคอุตสาหกรรม ภาคเกษตรกรรม ภาคการท่องเที่ยวและประชาชนจากภาคพาณิชยกรรม

ภาคต่างๆ	มุมมองของภาคพาณิชยกรรม
ภาคอุตสาหกรรม	- เติบโตทางเศรษฐกิจเร็วกว่าภาคต่างๆ มุ่งเน้นแต่ผลกำไร เบียดเบียนภาคพาณิชยกรรม
ภาคเกษตรกรรม	- ภาคเกษตรกรรม ไม่ควรรอกลไกทางการตลาดขึ้นอยู่กับพ่อค้าที่กำหนดราคา - ภาคเกษตรกรรม ควรสนับสนุนการสร้างกลุ่ม รวมตัวแต่ละกลุ่มจะได้ราคาผลผลิตที่ดี - ภาคเกษตรกรรม ปัญหาต่างคนต่างทำ จะทำให้ต้นทุนสูง - ภาคเกษตรกรรม ควรมีระบบน้ำให้เข้าถึงภาคเกษตรโดยตรง - ภาคเกษตรกรรม ควรจัดสรรเส้นทางการขนส่งสินค้าที่รวดเร็วเพื่อส่งเสริมผลผลิตทางการเกษตร - ภาคเกษตรกรรม ค่าขนส่งสูงจึงทำให้ต้นทุนสูงมากควรมีการจัดสรรเรื่องการขนส่งให้

ภาคต่างๆ	มุมมองของภาคพาณิชยกรรม
	ต้นทุนต่ำลง
ภาคการ ท่องเที่ยว	- ภาคท่องเที่ยว ขาดการสร้างแหล่งท่องเที่ยวใหม่ - ภาคท่องเที่ยว ขาดการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวเดิม - ภาคท่องเที่ยว ปัญหาขยะที่เกาะเสม็ด ประชาชนไม่ให้ความร่วมมือ - ภาคท่องเที่ยว ปัญหาการประปาที่เกาะเสม็ด
ภาคประชาชน	- ไม่มีการชุมนุม ประชุม สัมมนา ความคิดเห็นกัน ต่างคนต่างอยู่

สรุปมุมมองต่อภาคอุตสาหกรรม ภาคเกษตรกรรม ภาคการท่องเที่ยวและพาณิชยกรรม จากภาคประชาชนพบว่าภาคอุตสาหกรรมเติบโตทางเศรษฐกิจเร็วกว่าภาคต่างๆ มุ่งเน้นแต่ผลกำไร เบียดเบียนภาคพาณิชยกรรม ภาคเกษตรกรรม สร้างมูลค่าเพิ่มไม่ควรรอกลไกทางการตลาดขึ้นอยู่กับพ่อค้าที่กำหนดราคามาควรสนับสนุนการสร้างกลุ่มรวมตัวแต่ละกลุ่มจะได้ราคาผลผลิตที่ดี ควรมีระบบน้ำให้เข้าถึงภาคเกษตรโดยตรงควรจัดสรรเส้นทางการขนส่งสินค้าที่รวดเร็วเพื่อส่งเสริมผลผลิตทางการเกษตร ค่าขนส่งสูงจึงทำให้ต้นทุนสูงมากควรมีการจัดสรรเรื่องการขนส่งให้ต้นทุนต่ำลง ภาคท่องเที่ยว ขาดการสร้างแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ขาดการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวเดิม ปัญหาขยะที่เกาะเสม็ด ประชาชนไม่ให้ความร่วมมือ ปัญหาการประปาที่เกาะเสม็ด

3) สถานการณ์ปัญหาที่เป็นประเด็นการพัฒนาของจังหวัดระยอง

จังหวัดระยองมีศักยภาพเชิงพื้นเป็นที่ตั้งของโครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ทำให้มีการลงทุนด้านอุตสาหกรรมหนักและอุตสาหกรรมต่อเนื่องโดยเฉพาะกลุ่มอุตสาหกรรมปิโตรเคมีและอุตสาหกรรมเหล็กและยานยนต์

สำหรับปัญหาที่สำคัญที่มีผลกระทบต่อความอยู่ดีกินดีและคุณภาพชีวิตของประชาชนชาวจังหวัดระยอง ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องและจะต้องได้รับการแก้ไขโดยด่วน ได้แก่

(1) ปัญหาที่เกิดจากการพัฒนาทางด้านอุตสาหกรรม

ประเด็นปัญหาที่สำคัญคือปัญหาที่เกิดจากการประกอบการทางด้านอุตสาหกรรมโดยเฉพาะปัญหามลพิษด้านต่างๆ ซึ่งเมื่อหากย้อนไปตั้งแต่ปี 2520 จังหวัดระยองมีโรงงานอุตสาหกรรมที่จดทะเบียนถูกต้องเพียง 126 โรง มีเงินลงทุนรวมเพียง 817 ล้านบาท แต่จากการที่รัฐบาลได้พัฒนานิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุดอย่างจริงจัง นับตั้งแต่นั้นมาโรงงานอุตสาหกรรมได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วหลากหลายทั้งการผลิตรถยนต์ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ แปรรูปสินค้าเกษตร การผลิตไฟฟ้า การผลิต

สำหรับปัญหามลพิษที่สั่งสมมาจนถึงปัจจุบันนั้น มีหลายประการด้วยกัน เริ่มจากปี พ.ศ. 2540 - 2546 มีปัญหาเรื่องกลิ่นรบกวน จากโรงงานปิโตรเคมีและโรงกลั่น สืบเนื่องจากพื้นที่ตั้งของโรงงานอยู่ใกล้กับชุมชน โดยขาดพื้นที่กันชนโดยเฉพาะใน ปี พ.ศ. 2540 สังคมไทยได้รับทราบถึงความรุนแรงของมลพิษจากอุตสาหกรรม จากกรณีของครูและนักเรียนโรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร ที่ต้องปิดปาก ปิดจมูกในช่วงเวลา

เรียน และบางคนยังต้องเข้ารับการรักษาพยาบาลฉุกเฉิน ซึ่งในที่สุดโรงเรียนดังกล่าวก็ต้องย้ายออกจากพื้นที่เดิมเพื่อหนีมลพิษอุตสาหกรรม

ปัจจุบัน เป็นปัญหาสืบเนื่อง เรื้อรัง

1) มลพิษทางอากาศ โดยเฉพาะคุณภาพอากาศในพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุดและเขตประกอบอุตสาหกรรมไออาร์พีซี ได้ส่งผลกระทบต่อชุมชนอย่างชัดเจน มีกลิ่นรบกวนจากสารเคมี เช่น สารเบนซีน โทลูอีน ไซลีน ไอกรดซัลฟูริก และอะดรีโลไนคริล เป็นต้น รวมทั้งฝุ่นละอองขนาดเล็ก ที่เกิดจากอุตสาหกรรม

2) คุณภาพน้ำของแหล่งน้ำธรรมชาติ พบว่าน้ำทะเลชายฝั่ง และน้ำในคลองธรรมชาติในบริเวณพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมมาบตำพุดและพื้นที่ใกล้เคียง มีปริมาณโคลิฟอร์มแบคทีเรียในระดับสูงมาก ต้องได้รับการบำบัดอย่างถูกวิธี ส่วนน้ำใต้ดิน(น้ำบาดาล) พบว่ามีสารปนเปื้อนที่มีค่าเกินมาตรฐานที่สำคัญ ได้แก่ สารหนู เหล็กและแมงกานิสซึ่งมาจากการทำเหมืองแร่ในอดีต และพบการปนเปื้อนสารอินทรีย์ระเหยง่ายในน้ำบาดาลในนิคมอุตสาหกรรมในบางจุด

3) การขยายพื้นที่อุตสาหกรรมในผังเมืองในช่วงหลาย 10 ปี ที่ผ่านมา การปรับเปลี่ยนผังเมืองระยองและข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน พื้นที่มาบตำพุดและข้างเคียง เป็นไปตามความต้องการลงทุนในภาคอุตสาหกรรมเป็นหลัก โดยไม่คำนึงถึงพื้นที่อยู่อาศัยและพื้นที่เกษตร ทำให้มีการขยายตัวของพื้นที่อุตสาหกรรมจนชิดกับเขตชุมชนและทับซ้อนกับพื้นที่ชุมชน

4) คุณภาพน้ำทะเลชายฝั่ง พบว่ามีการปนเปื้อนแบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์ม (TCB) บริเวณหาดพยูนมีชุมชน ประมงหนาแน่น และพบขยะมูลฝอยริมหาดจำนวนมากทะเลชายฝั่ง บริเวณหาดสุชาดา มีการเพาะเลี้ยงหอย จำนวนมากและคลองไหลผ่านชุมชนและระบายลงสู่ทะเล และเกาะเสม็ด (ท่าเรือหน้าด่าน) สภาพชายฝั่งเป็น ชุมชนหนาแน่น มีท่าเรือโดยสารขนาดใหญ่

(2) ปัญหาทางสังคม

1) ปัญหาประชากรแฝง ในช่วงของการขยายตัวด้านอุตสาหกรรมมีการไหลบ่าเข้ามามากมายของประชากรต่างถิ่น เพื่อเข้ามาทำงานในโรงงาน โดยมิได้ย้ายทะเบียนบ้านมาด้วยทำให้ประชากรแฝงในระยองเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ประมาณการว่าปัจจุบันระยองมีประชากรแฝงไม่ต่ำกว่า 500,000 คน โดยเฉพาะพื้นที่มาบตาพุด ซึ่งมีประชากรในทะเบียนบ้านประมาณ 40,000 คน ขณะที่มีประชากรแฝงรวมเป็นแสนคนเศษ ปัญหาที่เกิดขึ้นคือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องแบกรับค่าใช้จ่ายในการดูแลประชากรแฝงเหล่านี้ด้วย ทั้งในด้านสาธารณสุข การศึกษา สิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน ด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ โดยได้รับเงินอุดหนุนจากภาครัฐตามจำนวนประชากรในทะเบียนบ้านเท่านั้น

2) ด้านการศึกษา สถานที่ศึกษาโดยเฉพาะในระดับพื้นฐานยังไม่เพียงพอรองรับกับจำนวนประชากรแฝง

3) ด้านสาธารณสุข คือ บุคลากรสาธารณสุขมีน้อย ไม่เพียงพอกับความต้องการของประชาชน โดยเฉพาะแพทย์ผู้เชี่ยวชาญ เฉพาะทางทุกสาขา ดังนั้นความต้องการของพื้นที่ที่สำคัญคือ บุคลากรทางการแพทย์ และสถานรักษาพยาบาลเฉพาะด้านที่เกี่ยวกับสารพิษและสารเคมี

4) ปัญหาที่มีผลกระทบต่อชีวิตประจำวันของประชาชน เช่น การจราจรติดขัดในตอนเช้าและเย็น

(3) ปัญหาด้านการเกษตร

ที่ผ่านมาจังหวัดระยองมักจะประสบปัญหาราคาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำเกือบทุกปี เนื่องจากผลิตสินค้าได้มากเกินความต้องการของตลาด โดยเฉพาะผลไม้สำคัญ เช่น สับปะรด ทุเรียน เงาะ มังคุด โดยปัจจัยของปัญหามาจากการเปลี่ยนแปลงราคาผลผลิตอยู่ตลอดเวลาทุกปีไม่แน่นอน รวมทั้งในช่วงฤดูกาลเก็บเกี่ยวผลผลิต มีผลผลิตจำนวนมากออกสู่ตลาดพร้อม ๆ กัน ทำให้ผลผลิตล้นตลาด เกษตรกรต้องเร่งขาย ทำให้สินค้าเกษตรมีราคาตกต่ำ

(1) โครงสร้างการผลิตยังไม่กว้างขวาง เกษตรกรรมส่วนใหญ่ถือเป็นอาชีพหลักเพียงไม่กี่ชนิด คือ ยางพารา สวนผลไม้ มันสำปะหลัง สับปะรดและประมง

(2) ประสิทธิภาพการผลิตต่ำ เกษตรกรยังผลิตแบบดั้งเดิมพื้นที่เพาะปลูกส่วนใหญ่เป็นขนาดเล็กและขนาดกลาง ไม่เน้นการใช้เทคโนโลยี ขาดปัจจัยการผลิตและมีปัญหาการตลาด การผลิตทางการเกษตรส่วนใหญ่ขาดแคลนปัจจัยการผลิตที่สำคัญรวมทั้งขาดแคลนเงินทุน ซึ่งเป็นผลให้เกษตรกรเสียโอกาสในการผลิตสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพและผลผลิตสูง ส่วนการตลาดมีปัญหาในเรื่องราคาสินค้า เนื่องจากระบบการตลาดที่เกษตรกรไม่มีทางเลือกและไม่สามารถต่อรองราคาในการจำหน่าย ผลิตผลทางการเกษตรได้

(3) ขาดแคลนแรงงานในภาคการเกษตร เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่ละทิ้งไร่นา มีการขายที่ดินไปจำนวนมากจะเหลือเฉพาะที่อยู่อาศัย และมีการเคลื่อนย้ายแรงงานไปสู่ภาคอุตสาหกรรมที่มีภาวะความเสี่ยงในเรื่องรายได้ที่ไม่แน่นอน

(4) ปัจจัยการผลิตมีราคาสูงขึ้น โดยเฉพาะค่าจ้างแรงงานภาคการเกษตร ทำให้ต้นทุนการผลิตสินค้าการเกษตรสูงขึ้น ผลตอบแทนที่ได้รับไม่คุ้มกับต้นทุนที่เสียไป

(5) ราคาผลผลิตมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เนื่องมาจากเกษตรกรจะใช้ราคาผลผลิตของปีนั้นๆ เป็นเครื่องมือในการตัดสินใจปลูกในปีต่อไป ถ้าปีไหนที่พืชผลมีราคาดีเกษตรกรก็จะหันมาปลูกพืชชนิดนั้นกันมาก จึงทำให้ในปีต่อๆ ไป ผลผลิตออกสู่ตลาดมาก ราคาผลผลิตตกต่ำ แต่ถ้าปีไหนที่พืชชนิดนั้นราคาไม่ดีเกษตรกรก็จะชะลอการปลูกพืชชนิดนั้น แล้วเปลี่ยนไปปลูกพืชชนิดอื่น จึงทำให้ราคาพืชชนิดดังกล่าวมีผลผลิตออกสู่ตลาดน้อยลง แต่ความต้องการของตลาดยังคงเท่าเดิมจึงทำให้ผลผลิตมีราคาสูงขึ้นและจะหมุนเวียนอย่างนี้ไปเรื่อย ๆ

(6) เกษตรกรขาดอำนาจต่อรองในเรื่องราคาผลผลิตที่ตนผลิตได้ เนื่องจากมีปริมาณผลผลิตไม่มากและต่างคนต่างขาย การจำหน่ายส่วนใหญ่จึงผ่านพ่อค้ากลางขาดความรู้ด้านการตลาด และการรวมกลุ่มกันของเกษตรกรเพื่อขายผลผลิตมีน้อย จึงทำให้ราคาผลผลิตส่วนใหญ่อยู่ในระดับต่ำ

(4) ปัญหาด้านการท่องเที่ยว

จังหวัดระยองมีความงดงามและอุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติ มีศักยภาพและความพร้อมทางการท่องเที่ยว มีความหลากหลายทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ อุทยานแห่งชาติ ภูเขา น้ำตก ชายหาดทะเลที่ยาวไกล และหมู่เกาะที่สวยงาม โดยเฉพาะเกาะเสม็ด ที่มีหาดทรายขาวสวยงามเลื่องชื่อไปทั่วโลก มีสวนผลไม้ให้เยี่ยมชมและชิมรสชาติที่สดอร่อย Hi-Light ด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดมีมากมาย เช่น การมีชายหาดยาว 100 กม. มีสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการที่มีคุณภาพได้มาตรฐานและราคาไม่แพง (Value for Money) เป็นแหล่งรับประทานอำหารทะเลสด ที่มีคุณภาพดีมากและราคาถูก เป็นต้น ปัญหาที่สำคัญคือ

1) การบุกรุกชายหาดและพื้นที่สาธารณะชายหาดที่มีความยาวประมาณ 100 กิโลเมตร ทำให้การดูแลทำได้อย่างไม่ทั่วถึง ชายหาดหลายแห่งประสบปัญหาการบุกรุก และการจัดระเบียบ

2) ขยะและความสะอาดบริเวณชายหาดและเกาะแก่ง เกือบทุกหาดของจังหวัดระยองมีปัญหาด้านภาพลักษณ์ความสกปรกของบริเวณชายหาด

3) การเอารัดเอาเปรียบนักท่องเที่ยวในรูปแบบต่าง ๆ คุณภาพและมาตรฐานของโรงแรมและที่พักไม่เหมาะสมกับระดับราคา โดยเฉพาะในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว การเอาเปรียบด้านที่พัก ราคาสินค้าอาหาร เครื่องดื่ม การจำหน่ายสินค้าด้อยคุณภาพ

4) ความเชื่อมั่นในมาตรฐานความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะการรักษาความปลอดภัยทางทะเลชายฝั่ง การรบกวนนักท่องเที่ยวในรูปแบบต่างๆ

(5) ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

1) ขยะ จังหวัดระยอง มีปริมาณขยะมูลฝอยชุมชน เกิดขึ้นทั้งหมด 896.88 ตันต่อวัน คิดเป็นอัตราการผลิตขยะ มูลฝอย 1.3 กิโลกรัมต่อคนต่อวัน ข้ออมูลจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้บริการเก็บขนขยะมูลฝอย ชุมชน พบว่าจังหวัดระยองมีสัดส่วนของจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้บริการเก็บขนมากที่สุด คือ 66 แห่ง จากทั้งหมด 67 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 98.51

จากข้อมูลการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน พบว่า จังหวัดระยองมีการจัดการขยะถูกต้องตามหลักวิชาการสูงที่สุด คิดเป็นร้อยละ 54.35 ของปริมาณขยะที่เกิด

2) การกัดเซาะชายฝั่งจากการถมทะเล จังหวัดระยองมีแนวชายฝั่งระยะทางประมาณ 105 กม. อยู่ในแนวตะวันออก-ตะวันตก มีลักษณะเป็นอ่าวขนาดใหญ่เล็กต่อเนื่องกันจนไปสุดเขตจังหวัดที่อำเภอแกลง ชายฝั่งทะเลตะวันตกเป็นหาดทราย ส่วนชายฝั่งทะเลตะวันออกที่ติดกับ จ.จันทบุรีเป็นหาดโคลน มีพื้นที่ป่าชายเลนและพื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำแนวชายฝั่ง จ.ระยอง มีการใช้ประโยชน์ที่หลากหลายทั้งด้านการท่องเที่ยว อุตสาหกรรม ระบบสาธารณูปโภค ชุมชน ท่าเทียบเรือ และพื้นที่ถมทะเลเพื่อสร้างนิคมอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ซึ่งจากการถมทะเลเพื่อเป็นนิคมอุตสาหกรรมนี้เอง โดยเฉพาะบริเวณมาบตาพุด ได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนทิศทางของกระแสน้ำ โดยพบการกัดเซาะชายฝั่งรุนแรงบริเวณหาดแสงจันทร์ และหาดสุชาดา ซึ่งอดีตเป็นหาดสวยงาม ซึ่งประมาณว่าการกัดเซาะดังกล่าวสร้างความสูญเสียกว่า 2,100 ล้านบาท ต่อเนื่องไปจนถึง

ปากน้ำระยอง ระยะทางประมาณ 13 ก.ม. ซึ่งมีอัตราการกัดเซาะ 5-10 ม./ปี ได้มีการแก้ไขโดยเบื้องต้นคือสร้างเขื่อนหินขนาดเล็กเรียงรายไปตลอดแนวที่กัดเซาะ ซึ่งก็สามารถแก้ไขการกัดเซาะได้ในระดับหนึ่ง แต่ก็ได้สูญเสียทัศนียภาพและทรัพยากรธรรมชาติของจังหวัดอย่างไม่มีการหวนคืนมาได้

(6) ปัญหาสถานการณ์ช้างป่า

อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง และอำเภอแก่งหางแมว จังหวัดจันทบุรี มีพื้นที่ทั้งสิ้น ๕๒,๓๐๐ ไร่ (๘๓.๖๘ ตารางกิโลเมตร) เป็นหนึ่งในพื้นที่อนุรักษ์ที่อยู่ในเขตพื้นที่ป่ารอยต่อ ๕ จังหวัดภาคตะวันออก มีอาณาเขตติดต่อกับเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤาไน ทางด้านทิศเหนือ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีการเดินหากินของช้างป่า แต่พื้นที่บริเวณนี้บางส่วนติดกับที่ดินทำกินของราษฎร ที่มีการทำการเกษตร สภาพพื้นที่ของอุทยานแห่งชาติเขาชะเมา-เขาวง เป็นภูเขาสูงมีสภาพเป็นป่าดงดิบที่มีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าโดยเฉพาะช้างป่า ซึ่งในปัจจุบันช้างป่าในเขตเขาชะเมาอยู่ในพื้นที่ที่ถูกปิดล้อมด้วยชุมชน ทำให้ช้างป่าได้ออกไปหากินและอาศัยอยู่นอกพื้นที่ป่าอนุรักษ์ เป็นผลให้พืชผลทางการเกษตรและทรัพย์สินของราษฎรที่อาศัยอยู่รอบพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาชะเมา-เขาวง ได้รับความเสียหายเป็นจำนวนมาก ก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้งระหว่างคนกับช้างป่า โดยลักษณะการออกหากินของช้างป่า คือช้างป่าจะออกหากินตั้งแต่ช่วงเวลาเย็น ตั้งแต่ ๑๗.๐๐ น. และจะกลับเข้าป่าหรือพื้นที่ที่ช้างป่าอาศัยในเวลา ๐๕.๐๐ น.-๐๘.๐๐ น. ซึ่งนอกจากจะทำความเสียหายให้แก่พืชผลทางการเกษตรของราษฎรแล้วยังทำให้ราษฎรไม่กล้าออกไปกรีดยาง ทั้งยังอาจก่อให้เกิดอันตรายแก่ผู้ที่เดินสัญจรในช่วงเวลาดังกล่าว ที่ต้องใช้ความระมัดระวังเป็นพิเศษ

สถานการณ์ปัจจุบัน มีช้างป่าที่ออกหากินนอกพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาชะเมา-เขาวง อยู่เป็นประจำทุกวันในสองพื้นที่คือ ท้องที่ตำบลเขาวงกต อำเภอแก่งหางแมว จังหวัดจันทบุรี มีช้างป่าในฝูงประมาณ ๑-๘ ตัว กระจายหากินไปไกลถึง ตำบลกองดิน อำเภอแกลง จังหวัดระยอง และกลับมาพักอาศัยอยู่ในพื้นที่ป่าสงวนป่าบ้านนา-ทุ่งควายกิน ใกล้กับอ่างเก็บน้ำเขาจุก และนอกจากสองพื้นที่ดังกล่าวก็ยังมีช้างป่าหากินทั่วทั้งพื้นที่ราบรอบอุทยานแห่งชาติเขาชะเมา-เขาวง แต่ไม่ได้อยู่เป็นประจำเช่นเดียวกับในท้องที่ตำบลเขาวงและตำบลทุ่งควายกิน

แนวทางการแก้ไขปัญหาช้างป่าของอุทยานแห่งชาติเขาชะเมา-เขาวง ในปัจจุบันคือ ในระยะสั้นได้จัดกำลังเจ้าหน้าที่อุทยานฯ ทำการเฝ้าระวังและผลักดันช้างป่าให้ออกจากพื้นที่เกษตรของราษฎรเป็นประจำทุกวัน และในระยะยาวอุทยานแห่งชาติเขาชะเมา-เขาวง ได้จัดทำโครงการเพิ่มพื้นที่แหล่งน้ำ แหล่งอาหาร และจัดทำโป่งเทียมให้แก่สัตว์ป่าและช้างป่า เพื่อเป็นการลดปัญหาความรุนแรงระหว่างคนกับช้างป่า ช่วยให้ช้างป่ากลับเข้ามาอาศัยในพื้นที่ให้มากขึ้น

(7) ปัญหาเกาะเสม็ด

เกาะเสม็ดเป็นส่วนหนึ่งของอุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า-หมู่เกาะเสม็ด ซึ่งได้รับการประกาศให้เป็นอุทยานแห่งชาติเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2524 มีเนื้อที่ประมาณ 4,200 ไร่ ตั้งอยู่หมู่ที่ 4 ตำบลเพ อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง มีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยม มีชายหาดทั้งหมด 18 หาด หาดที่ใกล้สุดคือหาดทรายแก้ว เป็นแหล่งรวมของร้านอาหาร ที่พัก เครื่องเล่นกีฬาทางน้ำ ทุกประเภท ที่มีบนเกาะทั้งเจ็ทสกี บานาน่าโบต เรือใบ ฯลฯ เกาะเสม็ดซึ่งถือเป็นแหล่งท่องเที่ยวลำดับ 1 ของจังหวัดระยอง ทิศทางการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวของเกาะเสม็ดจึงเป็นเรื่องที่ทุกฝ่ายให้ความสำคัญ ในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาเกาะเสม็ดมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว อันเนื่องมาจากการเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยว และความเจริญทางเศรษฐกิจ

ของภูมิภาค ในขณะเดียวกันก็ได้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมาอีกมากมาย ทั้งปัญหาเรื้อรัง และปัญหาที่เกิดขึ้นใหม่ เช่น การบุกรุกพื้นที่ ขยะล้นเกาะ การปล่อยน้ำเสียลงทะเล ความสกปรกของชายหาด การเอารัดเอาเปรียบนักท่องเที่ยว ฯลฯ

1) ขยะ ปริมาณขยะในวันธรรมดา ประมาณ 5 - 6 ตัน/วัน วันหยุดนักขัตฤกษ์หรือเทศกาล ประมาณ 8-10 ตัน/วัน แนวโน้มปริมาณขยะจำนวนมากจากชุมชน ปัจจุบันพบว่าชุมชนด้านนอกอุทยานฯ มีการขยายสิ่งปลูกสร้างจำนวนมาก ทำให้มีปริมาณขยะเพิ่มมากขึ้นและมีการคัดแยกขยะน้อย การแก้ไขปัญหาขยะ ได้มีการบริหารจัดการบ่อกำจัดฝังกลบที่มีอยู่แล้ว ตลอดจนอุปกรณ์ต่างๆ เช่น เตาเผา เครื่องคัดแยกให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ขอความร่วมมือผู้ประกอบการละเว้นการนำขวดและกล่องโฟมขึ้นบนเกาะ และรณรงค์ขอความร่วมมือนักท่องเที่ยวนำขยะกลับมาทิ้งบนฝั่ง ในอนาคตจะพิจารณาการเก็บค่าใช้สะพานทาเทียบเรือเกาะเสม็ดเพิ่มขึ้น เพื่อนำเงินส่วนหนึ่งมาบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อม

2) น้ำดื่มเพื่ออุปโภคและบริโภค แหล่งน้ำสำหรับอุปโภค-บริโภคจัดได้ว่าเป็นปัญหาหลัก เนื่องจากสภาพพื้นที่ที่จำกัด ปัจจุบันภาคธุรกิจการท่องเที่ยวได้มีการแก้ไขโดยการขนส่งน้ำจากฝั่งแต่คุณภาพน้ำใช้เหล่านั้นยังไม่ได้มาตรฐานรวมทั้งราคาของน้ำที่ขนส่งไปมีราคาสูง ทำให้ต้นทุนของธุรกิจการท่องเที่ยวของเกาะเสม็ดสูงตามไปด้วย นอกจากนี้จากการขยายตัวของการท่องเที่ยวในพื้นที่ ทำให้จำนวนประชากรบนเกาะเสม็ดและนักท่องเที่ยวบนเกาะเสม็ดมีจำนวนเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นสาเหตุหลักที่ทำให้ความต้องการใช้น้ำเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วเช่นกัน ซึ่งเกินความจุของอ่างที่ได้ออกแบบไว้หรือกล่าวโดยสรุปว่าความต้องการใช้ในปัจจุบันเกินกว่าปริมาณน้ำต้นทุนหลักของพื้นที่

3) การใช้พื้นที่สาธารณะ เกาะเม็ด มีพื้นที่บางส่วนอยู่ในเขตการปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ (ตั้งแต่ท่าเรือหน้าด้านมาสิ้นสุดที่ปากทางเข้าเขตอุทยานแห่งชาติฯ บริเวณด้านเก็บค่าธรรมเนียมหาดทรายแก้ว) สำหรับในเขตอุทยาแห่งชาติ ฯ มีผู้ประกอบการที่เคยถูกดำเนินคดี และราษฎรอาศัยอยู่ ซึ่งส่วนใหญ่ประกอบธุรกิจด้านที่พัก ร้านอาหาร และมีกลุ่มอาชีพต่างๆ เกิดขึ้นพื้นที่ เช่น หาบเร่ หมอนวด รถโดยสาร รถจักรยานยนต์ที่ให้เช่า เพ็นท์ลาย เจ๊ตสกี เป็นต้น

4) การบุกรุกที่ดิน เนื่องจากตามกฎหมายพื้นที่บนเกาะเสม็ดเป็นที่ราชพัสดุและที่อุทยาน ทำให้ราษฎรที่อ้างสิทธิครอบครองอยู่เดิมกลายเป็นผู้บุกรุกพื้นที่ หากมิได้ขอเช่าให้ถูกต้องตามกฎหมายจากกรมธนารักษ์ และได้รับอนุญาตจากอุทยาน กลายเป็นปัญหาความขัดแย้งระหว่างราษฎรและหน่วยงานภาครัฐมาตลอด

5) การก่อสร้างอาคารของราษฎรและเอกชนในเขตอุทยาน มีการขยาย เพิ่มเติม และต่อเติมสิ่งปลูกสร้าง ห้องพักของรีสอร์ทมากขึ้น สิ่งก่อสร้าง โครงสร้างอาคารมีลักษณะใหญ่โตเกินมาตรฐานที่กำหนดและบดบังทัศนียภาพที่สวยงามบริเวณชายหาด ร้านอาหารบางแห่งมีการก่อสร้าง และวางสิ่งของลุกล้ำพื้นที่ชายหาด

6) น้ำเสีย ตั้งแต่บริเวณท่าเทียบเรือเกาะเสม็ดถึงด่านเก็บค่าธรรมเนียมหาดทรายแก้ว ซึ่งเป็นบริเวณประชากรหนาแน่น อีกทั้งนักท่องเที่ยวสัญจรประจำ เฉลี่ยวันละ 2,500 คน ในฤดูฝนพบว่าน้ำเสียส่งกลิ่นเหม็น แม้ผู้ประกอบการติดตั้งบ่อบำบัดน้ำเสียในสถานประกอบการของตนเองแต่ในครัวเรือนและผู้ประกอบการบางราย ไม่ให้ความร่วมมือติดตั้งระบบบำบัดน้ำเสีย อีกทั้งมีสิ่งก่อสร้างกีดขวางทางน้ำตามธรรมชาติ

(8) ปัญหาด้านโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค

1) การชำรุดทรุดโทรมของถนน/เส้นทางคมนาคม ถนนหลายเส้นทางถูกส่งมอบจากกรมทางหลวงและกรทางหลวงชนบทให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งในบางท้องถิ่นไม่สามารถจัดสรรงบประมาณในการซ่อมบำรุงได้ ทำให้ประชาชนได้รับความเดือดร้อน

2) น้ำประปา มีการขยายตัวของหารให้บริการอย่างรวดเร็ว แต่ประเด็นปัญหาสำคัญคือความสะอาดและการปนเปื้อน ซึ่งได้มีเหตุการณ์ปนเปื้อนสารเคมีอยู่บ่อยครั้ง เนื่องจากต้นทางของน้ำประปาที่สำคัญคือแม่น้ำระยองซึ่งระหว่างทางเป็นที่ตั้งของโรงงานจำนวนมาก

3) ไฟฟ้า ถึงแม้จะมีโรงไฟฟ้าจำนวนมากในพื้นที่ แต่ปัญหาสำคัญคือเกิดเหตุไฟฟ้าตกและดับอยู่เป็นประจำ ซึ่งสร้างความเสียหายแก่โรงงานและประชาชน

1.3 ผลการพัฒนาและแก้ไขปัญหาในช่วงที่ผ่านมา

1) ประเมินแผนพัฒนาจังหวัดระยองประจำปี พ.ศ. 2561–2565

ภาพรวมของแผนพัฒนาจังหวัดระยอง พ.ศ. 2561 – 2565 ค่อนข้างครอบคลุมปัญหาอุปสรรคและโอกาสของภาคีกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งแผนพัฒนาฉบับดังกล่าวได้กำหนดเป้าหมายและยุทธศาสตร์เพื่อแก้ไขปัญหาและส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ไว้อย่างครอบคลุม กล่าวคือแผนพัฒนาจังหวัดระยองดังกล่าวมุ่งที่จะแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนในพื้นที่ต่างๆ ของจังหวัดระยอง รวมทั้งสร้างและขยายโอกาสให้กับภาคีต่างๆ ได้แก่ ภาคอุตสาหกรรม ภาคเกษตรกรรม ภาคประชาชนและภาคการท่องเที่ยว แผนพัฒนาจังหวัดระยองฉบับนี้ได้ถูกเขียนขึ้นโดยใช้ข้อมูลจากการรับฟังปัญหาของประชาชนและความต้องการของภาคีต่างๆ ในจังหวัดระยองโดยเน้นการมีส่วนร่วมจากภาคีต่างๆ อย่างแท้จริง

แม้ว่าในการดำเนินการตามแผนพัฒนาจังหวัดระยองที่ผ่านมาจะมีจุดเด่นหลายประการแต่อย่างไรก็ตาม มีปัญหาในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ด้านต่างๆ จากสาเหตุหลายประการ อาทิ การกำหนดวิสัยทัศน์ที่ยังกว้างและไม่ระบุทิศทางที่เฉพาะเจาะจง ขาดการบูรณาการระหว่างแผนจังหวัดกับแผนชุมชน หน่วยงานที่รับผิดชอบยังขาดความรู้ความเข้าใจในการขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์แต่ละด้าน รวมทั้งขาดการมีส่วนร่วมของภาคีต่างๆ ในระดับปฏิบัติอย่างแท้จริง เป็นต้น

การประเมินและทบทวนแผนยุทธศาสตร์ของจังหวัดระยอง ใช้หลักเกณฑ์ที่สำคัญ 5 ประการ คือ องค์ประกอบของแผนยุทธศาสตร์นั้น

1) ต้องมีความสอดคล้องซึ่งกันและกันโดยเฉพาะจะต้องมีความสอดคล้องกับเป้าหมาย ประเด็นการพัฒนา และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

2) ต้องมีความเชื่อมโยงและมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันโดยเฉพาะจะต้องมีเกื้อหนุนและสนับสนุนซึ่งการบรรลุวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้

3) ต้องมีเป้าหมายเฉพาะเจาะจงและวัดผลลัพธ์ในเชิงปริมาณหรือในเชิงคุณภาพได้

4) ต้องสอดคล้องกับสถานการณ์ ปัญหาและโอกาสของภาคีเป้าหมายในพื้นที่เป้าหมาย

5) ต้องสามารถนำไปใช้ในการต่อยอดหรือขยายผลต่อไปในอนาคตได้

จากการทบทวนเป้าหมายการพัฒนาพบว่ามีความหมายที่ดีและเหมาะสมกับจังหวัดระยอง เนื่องจากมีความครอบคลุมถึงปัญหาและโอกาสของภาคีเป้าหมายคือ ภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรม ภาคท่องเที่ยวและภาคประชาชนได้เป็นอย่างดีเพราะการที่จะยกระดับจังหวัดระยองให้เป็นพื้นที่ยุทธศาสตร์ที่มีความสมดุลในด้านต่างๆ เป้าหมายการพัฒนาที่นำมาใช้จะต้องสะท้อนถึงประเด็นยุทธศาสตร์ในด้านต่างๆ ขณะที่วิสัยทัศน์ดังกล่าวที่ว่าจะวางจังหวัดระยองเป็นเมืองแห่งเศรษฐกิจที่สมดุลนั้นสะท้อนให้เห็นว่า การอยู่ร่วมกันของภาคีหลักต่างๆ ได้แก่ภาคอุตสาหกรรม ภาคเกษตรกรรมและภาคการท่องเที่ยว จะต้องอยู่ร่วมกันได้อย่างสมดุล

ทั้งนี้ การอยู่ร่วมกันอย่างสมดุลจะหมายถึงการที่กลุ่มคนในทุกภาคส่วนของสังคมดำรงชีวิตอยู่ร่วมกัน โดยไม่ปล่อยให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งรับภาระเรื่องหนึ่งเรื่องใดอยู่เพียงฝ่ายเดียว และมีการดำเนินบทบาทหน้าที่ของแต่ละฝ่ายอย่างต่อเนื่อง ภายใต้การกระจายผลประโยชน์ร่วมกันอย่างเป็นธรรมและทั่วถึงและทุกภาคส่วนมี ความพอใจในสภาพความเป็นอยู่และการมีคุณภาพชีวิตที่ดี ซึ่งปัญหาหลักระหว่างกลุ่มคนที่จะมาอยู่ร่วมกันนั้นมักเกิดจากความขัดแย้ง ซึ่งเมื่อความขัดแย้งเกิดขึ้น สิ่งที่จะต้องเกิดตามมาเพื่อแก้ไขความขัดแย้งก็คือการปรับตัวเข้าหากัน ซึ่งการปรับตัวเข้าหากันนั้นเป็นสิ่งที่ทุกฝ่ายต้องช่วยกันรักษาให้เกิด ความสมดุล คือ ทุกฝ่ายจะต้องปรับตัวและต้องไม่ปล่อยปละละเลยหรือเรียกร้องให้อีกฝ่ายปรับโดยที่ตนเอง ไม่ยอมปรับเลย จึงจะเรียกว่าการอยู่ร่วมกันอย่างสมดุล ส่วนการจะอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืนได้อย่างไรนั้นก็ขึ้นอยู่กับแผนยุทธศาสตร์ที่จะทำความสมดุลนั้นยังคงความสมดุลได้ต่อไปแม้จะมีการเปลี่ยนแปลงหรือมีปัจจัยแทรกซ้อนอื่นๆ เข้ามาก็ตามถ้าแผนยุทธศาสตร์หรือกลยุทธ์ที่ใช้นั้นมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับสถานการณ์ปัญหาหรือโอกาส โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์หรือกลยุทธ์ที่ใช้นั้นได้ตามที่ตั้งไว้ก็จะนำไปสู่การอยู่ร่วมกันอย่างสมดุลและยั่งยืน

ขณะที่การทบทวนแผนพัฒนาจังหวัดระยอง พ.ศ. 2561 – 2565 พบว่าแม้ว่าเป้าหมายการพัฒนาดังกล่าวจะมีจุดแข็งหลายประการแต่ก็ยังมีจุดอ่อนหลายประการเช่นกัน อาทิ ขาดการชี้นำหรือชี้เป้าที่ชัดเจนว่าจะมุ่งเน้นภาคส่วนหรือภาคีใด ประเด็นในเชิงตัวชี้วัดผลที่จะนำมาใช้เพื่อให้เกิดเศรษฐกิจที่มีความสมดุล การปรับทิศทางอย่างไรเพื่อให้จังหวัดระยองกลายเป็นเมืองที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีและสำหรับการกลายเป็นเมืองแห่งคุณภาพชีวิตที่ดีนั้น มีขอบเขตและคำนิยามของคำว่า “ดี” ว่าอย่างไร เนื่องจากภายหลังจากการใช้วิสัยทัศน์นี้แล้วจะต้องมีการประเมิน การติดตามและการวัดผล ซึ่งจะทำให้การออกแบบกลยุทธ์หรือการกำหนดโครงการเพื่อรองรับแผนยุทธศาสตร์นั้นมีการประเมินและวัดผลการกระทำได้ยากลำบาก

และจากการทบทวนและวิเคราะห์ประเด็นของการพัฒนาของจังหวัดระยอง ซึ่งใช้เป็นกรอบในการกำหนดแผนพัฒนาจังหวัด ถ้าพิจารณาภาพรวมพบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับดีมากและสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่กำหนดไว้ ในระดับหนึ่งแต่ยังมีประเด็นสำคัญที่ระบุไว้ในประเด็นของการพัฒนาแต่ละด้านจะต้องตอบคำถามให้ได้ว่าจังหวัดระยองกลายเป็นเมืองแห่งคุณภาพชีวิตที่ดีและมีเศรษฐกิจที่สมดุลได้อย่างไร

เป้าหมายในการพัฒนาจังหวัด ในแต่ละประเด็นพบว่าในภาคการท่องเที่ยวนั้นจังหวัดได้วางแนวจะพัฒนาและฟื้นฟูรวมทั้งจะจัดให้มีการบริหารจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวของจังหวัดระยองให้ได้มาตรฐานและพัฒนาอย่างยั่งยืนนั้น ถ้าพิจารณาบทบาทของจังหวัดระยองที่มีต่อภาคการท่องเที่ยวพบว่าจังหวัดระยองได้วางตำแหน่งของจังหวัดระยองถูกต้องแล้วแต่จังหวัดระยองไม่เพียงแต่เป็นผู้สร้างพัฒนา ฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวและการท่องเที่ยวของจังหวัดระยองเท่านั้นแต่ยังต้องเป็นโปรโมเตอร์หรือเป็นผู้สนับสนุนหลักที่สำคัญ เพราะจังหวัดระยองมีเครื่องมือและกลไกทางการปกครองและการบริหารซึ่งภาคเอกชนขาดในส่วนนี้ นอกจากนี้ควรจะมุ่งเน้นในการสร้างห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) ด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดระยองและกลุ่มจังหวัดชายทะเลภาคตะวันออกอีกด้วย

เมื่อพิจารณาประเด็นของการพัฒนาด้านการเกษตรกรรมข้างต้นพบว่าจังหวัดระยองได้ประเมินตำแหน่งของตน ขณะเป็นแหล่งผลิตสินค้าและผลิตภัณฑ์เกษตรกรรมที่มีความปลอดภัยและได้มาตรฐานโดยสามารถสร้างและขยายโอกาสทางการตลาดได้จากการวางตำแหน่งดังกล่าวข้างต้นพบว่าแม้ว่าจังหวัดระยองจะเป็นเมืองแห่งผลไม้ที่สำคัญ ซึ่งสร้างชื่อเสียงให้กับจังหวัดเป็นอย่างมาก อย่างไรก็ตามประเด็นปัญหาหลักที่สำคัญคือยังขาดการบริหารจัดการอุปสงค์และอุปทานของผลิตภัณฑ์เกษตร เนื่องจากผลไม้ที่ออกมาในแต่ละฤดูกาลนั้นมักจะมีจำนวนมากน้อยแตกต่างกันไป ถ้าผลผลิตออกมามากเกินไปก็จะทำให้ผลผลิตมีราคาที่ตกต่ำหรือถ้าผลผลิตทางการเกษตรออกมาน้อยเกินไป แต่เกษตรกรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องขาดช่องทางการจัดจำหน่ายหรือการกระจายสินค้าหรือขาดระบบการจัดการโลจิสติกส์ที่เหมาะสมก็จะทำให้ผลผลิตทางการเกษตรไม่ได้ราคาที่ดีเท่าที่ควร ทั้งนี้จังหวัดระยองควรจะเน้นการพัฒนาแหล่งสร้างมูลค่าเพิ่มและทำให้ผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูปมีมูลค่าเพิ่มมากขึ้นโดยใช้หลักห่วงโซ่คุณค่าและบูรณาการเข้ากับภาคีส่วนอื่นๆ อาทิ ภาคการท่องเที่ยวและภาคอุตสาหกรรมหรือภาคพาณิชยกรรม เนื่องจากทิศทางในปัจจุบันนั้นยากที่แต่ละภาคส่วนจะอยู่ได้โดยอิสระแต่จะต้องประสานและบูรณาการซึ่งกันและกัน อาทิ ภาคเกษตรกรรมอาจจะร่วมมือกับภาคการท่องเที่ยวและจัดเป็นเกษตรกรรมเชิงท่องเที่ยวหรือร่วมกับภาคพาณิชยกรรมในการใช้ช่องทางของภาคพาณิชยกรรมในการกระจายสินค้าของภาคเกษตรกรรม เป็นต้น

เมื่อพิจารณาประเด็นของการพัฒนาในภาคสังคมและประชาชนพบว่าจังหวัดระยองได้ประเมินและวางตำแหน่งของตน โดยจะเสริมสร้างสังคมระยองให้เป็นสังคมที่มีคุณธรรมนำความรู้สู่การดำรงชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งถือได้ว่าเป็นแนวทางที่ดีและเหมาะสมเป็นอย่างยิ่งและสอดคล้องกับแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ของประเทศ นอกจากนี้ พันธกิจจังหวัดระยองยังวางตำแหน่งของจังหวัดให้เป็นแหล่งอุตสาหกรรมที่ได้มาตรฐานด้านความปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อมและสามารถอยู่ร่วมกับชุมชน สังคมได้อย่างยั่งยืน ซึ่งพันธกิจดังกล่าวค่อนข้างจะขัดกับข้อเท็จจริง เนื่องจากอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ของจังหวัดระยองเป็นอุตสาหกรรมต้นน้ำหรือตั้งต้น ซึ่งส่วนใหญ่มักจะมีการปล่อยมลพิษหลายชนิดและจำนวนมากอยู่แล้ว ประกอบกับมีการเติบโตและการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมเร็วเกินกว่าการพัฒนาในภาคดังกล่าวทำให้การกำกับดูแลและควบคุมกระทำได้ยาก ดังนั้นการวางตำแหน่งของภาคอุตสาหกรรมควรจะมุ่งเน้นในการสร้างจิตสำนึกของผู้ประกอบการที่มีต่อสังคมและชุมชนปรับปรุงกลไกของภาครัฐที่เข้าไปกำกับ ดูแลและควบคุมให้เข้มงวดและจริงจังมากยิ่งขึ้น

ตารางที่ 54 แสดงประเมินเป้าประสงค์ของแผนพัฒนาจังหวัดระยอง พ.ศ. 2561 –2565

เป้าประสงค์ / หลักเกณฑ์	พัฒนา/ฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว	เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรกรรมให้ได้มาตรฐานและขยายโอกาสทางการตลาด	สร้างเสริมสังคมมีคุณธรรมนำความรู้สู่แนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	เป็นแหล่งอุตสาหกรรมที่ได้มาตรฐาน/ปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อม/อยู่ร่วมชุมชน
1.ความสอดคล้อง	3	3	4	3
2.ความเชื่อมโยงและเกื้อหนุนกับภาคีอื่น	3	3	4	3
3. เฉพาะเจาะจง	3	3	3	3
4. สอดคล้อง/เหมาะสมกับปัญหา/โอกาส	4	4	4	4
5. ต่อยอดและขยายผล	3	3	3	3

หมายเหตุ : 1 = มีความสอดคล้องน้อยมาก 2 = มีความสอดคล้องน้อย 3 = มีความสอดคล้องปานกลาง
4 = มีความสอดคล้องมาก 5 = มีความสอดคล้องเป็นอย่างยิ่ง

ทั้งนี้ ในการประเมินและทบทวนแผนยุทธศาสตร์ของจังหวัดระยองนั้นการศึกษาครั้งนี้จะใช้หลักเกณฑ์ที่สำคัญ 5 ประการคือ องค์ประกอบของแผนยุทธศาสตร์นั้นจะ

1. ต้องมีความสอดคล้องซึ่งกันและกัน โดยเฉพาะจะต้องมีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าประสงค์ที่คาดว่าจะได้รับ

2. ต้องมีความเชื่อมโยงและมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน โดยเฉพาะจะต้องมีเกื้อหนุนและสนับสนุนซึ่งการบรรลุวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้

3. ต้องมีเป้าหมายเฉพาะเจาะจงและวัดผลลัพธ์ในเชิงปริมาณหรือในเชิงคุณภาพได้

4. ต้องสอดคล้องกับสถานการณ์ปัญหาและโอกาสของภาคีเป้าหมายในพื้นที่เป้าหมาย

5. ต้องสามารถนำไปใช้ในการต่อยอดหรือขยายผลต่อไปในอนาคตได้

การประเมินจุดอ่อนและจุดแข็งของยุทธศาสตร์การพัฒนาในแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ที่จะเห็นได้ว่าการพัฒนาจังหวัดให้เป็นไปในทิศทางที่มั่นคง สังคมสงบสุข เศรษฐกิจก้าวหน้าและประชาชนดำรงชีวิตอย่างมีความสุขภายใต้กระแสการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกจังหวัดที่คาดการณ์ได้ยากทั้งทางการเมืองและการผันผวนทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นบ่อยครั้ง การจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด จึงต้องเร่งสร้างภูมิคุ้มกันเพื่อป้องกันความเสี่ยงต่างๆ และเสริมสร้างรากฐานการพัฒนาให้เข้มแข็ง รวมทั้งการสร้างโอกาสในการพัฒนาให้เจริญก้าวหน้าของภาคีเป้าหมายหลักและจังหวัดโดยรวมนั้น การกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดจะต้องมีคุณลักษณะตามหลักเกณฑ์ดังที่ได้ระบุดังกล่าวข้างต้น จะได้สะท้อนถึงช่องว่างที่จะต้องนำมาใช้ในการปรับปรุงเพื่อเติมเต็มแผนพัฒนาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น โดยจะ ทำทำการประเมินแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ตามลำดับ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 ด้านการเกษตร

ผลการประเมินประเด็นยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ที่นำมาใช้ พบว่าแผนพัฒนาจังหวัดระยองมุ่งที่จะส่งเสริมและพัฒนาให้เป็นแหล่งผลิตสินค้าและผลิตภัณฑ์เกษตรกรรมรวมทั้งการทำประมงซึ่งเป็นอาชีพของประชากร ส่วนใหญ่ของจังหวัดระยองให้มีความมั่นคงและมั่งคั่งและปลอดภัยต่อผู้บริโภค โดยในยุทธศาสตร์นี้ได้ให้ความสำคัญในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานภาคเกษตรให้เอื้อต่อการผลิตและการตลาด พัฒนาสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปที่มีมูลค่าเพิ่มสูงและมีโอกาสทางการตลาด สร้างความเข้มแข็งและมั่นคงด้านรายได้แก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร สนับสนุนการบริหารจัดการสินค้าเกษตรแบบกลุ่มผลิต (Cluster) รวมทั้งสนับสนุนให้เกิดการวิจัยและพัฒนาด้านการผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตรโดยผลกระทบประเมินประเด็นยุทธศาสตร์พบว่ามีความสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาของจังหวัดระยองและสามารถตอบสนองต่อปัญหาของภาคการเกษตรกรรม อย่างไรก็ตามสิ่งที่ยังจะต้องปรับปรุงเพิ่มเติมคือการสร้างห่วงโซ่คุณค่าให้กับอุตสาหกรรมการเกษตรโดยเฉพาะเกษตรแปรรูปเนื่องจากบทบาทของจังหวัดควรจะช่วยในการจัดเตรียมระบบสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนภาคการเกษตร การจัดเตรียมดังกล่าวควรจะครอบคลุมทั้งด้านฮาร์ดแวร์ ด้านซอร์ฟแวร์ นอกจากนี้การกำหนดแผนควรจะให้ความสำคัญต่อการพยากรณ์อุปสงค์และอุปทานของผลิตภัณฑ์ของภาคเกษตรกรรมเพื่อจะได้จัดแผนปฏิบัติการและกลยุทธ์ต่างๆ ไว้รองรับการพยากรณ์นั้นๆ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการท่องเที่ยว

แม้ว่าแผนพัฒนาดังกล่าวมุ่งที่จะทำการพัฒนาและฟื้นฟูการท่องเที่ยวของจังหวัดระยองเพื่อส่งเสริมให้มีการสร้างแหล่งท่องเที่ยวใหม่ๆ เพื่อสร้างรายได้ให้แก่ประชาชนในชุมชนนั้นๆ โดยคำนึงถึงสิ่งเหล่านี้ ได้แก่ พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดให้มีความสวยงามและปลอดภัย พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีการท่องเที่ยวในเชิงเกษตรมากยิ่งขึ้น รวมทั้งฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวเดิมที่มีอยู่เพื่อส่งเสริมให้เกิดรายได้แก่ชุมชน รวมทั้งยังต้องส่งเสริมให้มีการโฆษณาประชาสัมพันธ์และการพัฒนาการตลาด การท่องเที่ยวให้เป็นที่รู้จักแพร่หลาย มุ่งหวังการเพิ่มนักท่องเที่ยวและเพิ่มรายได้แก่จังหวัด แต่เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของกลยุทธ์ที่นำมาใช้เพื่อให้บรรลุตามยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้นั้น ภาพรวมของกลยุทธ์ต่างๆ มีความเหมาะสมแต่ยังขาดแผนที่จะเชื่อมโยงและบูรณาการกิจกรรมการท่องเที่ยวต่างๆ เข้าด้วยกัน กล่าวคือแต่ละหน่วยงานหรือองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งมุ่งที่จะโปรโมทกิจกรรมของตนเอง นอกจากนี้การกำหนดกลยุทธ์ด้านการท่องเที่ยวยังขาดการคิดเชิงการเพิ่มคุณค่าให้กับกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง (Value Chain และ Supply Chain Management) ขาดการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวและการบริหารการท่องเที่ยวแบบกลุ่มจังหวัด ขณะเดียวกันเจ้าภาพหรือหน่วยงานที่เป็นหลักไม่เห็นถึงความสำคัญของการขับเคลื่อนแผนงานเชิงรุก ดังนั้นแนวทางการปรับปรุงกลยุทธ์ในด้านนี้คือการคิดเชิงระบบและเชิงห่วงโซ่คุณค่าเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ ซึ่งควรจะคิดเป็นลักษณะองค์รวม (Holistic Perspective) โดยให้พิจารณาความเชื่อมโยงของกิจกรรมหรือกระบวนการต่างๆ โดยเฉพาะร่วมกันกับภาคีด้านอื่นๆ โดยมุ่งเน้นการพัฒนา สร้างเสริมและสนับสนุนองค์ประกอบหลักของการท่องเที่ยวคือ 7P ได้แก่ ตัวผลิตภัณฑ์หรือแหล่งท่องเที่ยว (Product) การกำหนดราคา (Price) การวางตำแหน่งของสถานที่ท่องเที่ยว (Place) การส่งเสริมการท่องเที่ยว (Promotion) การพัฒนาบุคคลกรด้านการ

ท่องเที่ยว (People) การสร้างและปรับปรุงภูมิทัศน์ของสถานที่ท่องเที่ยว (Physical Evidence) และการปรับปรุงกระบวนการในการให้บริการเมื่อนักท่องเที่ยวเดินทางมาเที่ยว (Process)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 ด้ายอุตสาหกรรม

สำหรับการประเมินยุทธศาสตร์ด้านอุตสาหกรรมพบว่า มุ่งที่จะพัฒนาภาคอุตสาหกรรมซึ่งเป็นภาคการผลิตที่เป็นโครงสร้างเศรษฐกิจหลักของจังหวัดที่จะให้ความสำคัญในการสร้างมาตรฐานการผลิตให้มีความปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อม มีความรับผิดชอบต่อสังคม รวมทั้งการส่งเสริมการป้องกันและแก้ปัญหาอุบัติภัยที่อำจจะเกิดขึ้นให้ได้อย่างฉับไวทันท่วงทีและมีการทำงานอย่างเป็นระบบ โดยกลยุทธ์ที่มีการนำมาใช้คือการส่งเสริม เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้สถานประกอบการตื่นตัวเรื่องการใช้เทคโนโลยีสะอาด การให้จัดทำระบบธรรมาภิบาล การอนุรักษ์และฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมและการป้องกันและแก้ไขอุบัติภัยของสถานประกอบการ ซึ่งกลยุทธ์ดังกล่าวค่อนข้างกระจายในหลายๆ ส่วน และมีหลายส่วนยังขาดความสัมพันธ์และการเชื่อมโยงซึ่งกันและกัน ขณะที่แต่ละกลยุทธจะวัดผลและติดตามผลได้ยาก นอกจากนี้ แนวทางและทิศทางการสร้างเสริมพัฒนาและสนับสนุนภาคพาณิชยกรรมและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ยังไม่ค่อยชัดเจนว่าจังหวัดระยองต้องการ ให้ภาคพาณิชยกรรมและผู้ประกอบการ SME ซึ่งถือเป็นผู้ประกอบการกลุ่มใหญ่ของจังหวัดและเปรียบเสมือนเส้นเลือดฝอยของภาคธุรกิจไปในทิศทางใดและแผนพัฒนาจังหวัดระยองจะสร้างเสริมพัฒนาและสนับสนุนภาคพาณิชยกรรมและผู้ประกอบการ SME อย่างไร

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 : ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เนื่องจากขณะนี้ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมได้เป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาของจังหวัดระยอง การแก้ไขปัญหาต่างๆ ทุกภาคส่วนจะต้องเข้ามาร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ปัญหา ร่วมมือ ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันไม่ว่าด้วยวิธีใดก็ตาม ในอันจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและอยู่ร่วมกันได้อย่างเป็นสุข

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นปัญหาสำคัญของจังหวัด โดยเฉพาะการเสื่อมโทรมและการใช้ทรัพยากรอย่างสิ้นเปลืองและไม่ถูกวิธี ดังนั้นการดำเนินการต่างๆ เพื่อเป็นการอนุรักษ์ ฟื้นฟูทรัพยากรต่างๆ จึงเป็นเรื่องสำคัญเป็นอย่างยิ่ง

จากการดำเนินการตามแผนพัฒนาฯ ที่ผ่านมาทรัพยากรธรรมชาติมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะป่าไม้ ซึ่งในยุทธศาสตร์ยังไม่มีข้อกำหนดที่ชัดเจนมากนักสำหรับจะมีแนวทางในการอนุรักษ์ฟื้นฟู ควบคุม

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านสังคมและคุณภาพชีวิต

การประเมินแผนการสร้างเสริมสังคมเพื่อให้มีคุณธรรมนำความรู้ในแง่มุมต่างๆ เพื่อเสริมสร้างสังคมให้มีความรู้ มีคุณธรรม เพื่อสร้างความยั่งยืนในการอยู่ร่วมกันภายในชุมชนอย่างสมดุลมากที่สุด เพื่อให้ประชาชนในชุมชนซึ่งรวมทั้งเด็กและเยาวชน ให้ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษา การเรียนรู้ในเรื่องต่างๆ ที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตและการประกอบอำชีพ รวมทั้งการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่าแผนยุทธศาสตร์ในด้านนี้เป็นแนวทางที่เหมาะสมและสอดคล้องกับแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 และ 12 และเหมาะสมกับการดำรงชีวิตของประชาชนในประเทศและจังหวัดระยอง แต่เมื่อพิจารณากลยุทธ์ที่ใช้เพื่อให้บรรลุผลพบว่าค่อนข้างจะเป็น

นามธรรมหรือจับต้องได้ยาก รวมทั้ง เมื่อกำหนดตัวชี้วัดหรือการวัดผลก็กระทำได้ ส่วนในเรื่องการพัฒนาและฟื้นฟูระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานให้พร้อมบริการประชาชนและบูรณาการจัดการให้ทั่วถึงทุกๆ ส่วนในชุมชน รวมทั้งจัดการระบบการจัดการขยะมูลฝอยจากครัวเรือน และของเสียจากโรงงานอุตสาหกรรมให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด พัฒนาและปรับปรุงถนนหนทางเพื่อการสัญจรของประชาชนให้เกิดความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน รวมทั้งการพัฒนาระบบการบริหารราชการให้มีความทันสมัยตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะเป็นมิติใหม่ที่ภาครัฐจะต้องปรับตัวก้าวพ้นสู่ความเป็นราชการยุคใหม่ พบว่าโดยภาพรวมมีการบรรลุเป้าหมายได้ในระดับที่ดีมาก จุดที่ต้องปรับปรุงคือการเข้าถึงบริการและความเพียงพอของระบบสาธารณูปโภค ทั้งในด้านบริการทางการแพทย์และสาธารณสุข ระบบไฟฟ้าและประปา ซึ่งภาพรวมพบว่าประชาชนส่วนใหญ่ได้รับบริการดังกล่าว แต่ไม่เพียงพอเนื่องจากมีปัญหาเกี่ยวกับแรงงานแฝง การแย่งทรัพยากรระหว่างภาคอุตสาหกรรมและภาคประชาชน เป็นต้น

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 6 : ด้านพาณิชยกรรม การค้า การลงทุน

ในโอกาสที่จังหวัดระยองกำหนดอยู่ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก จะก่อให้เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงาน การค้า การลงทุนเป็นอย่างมากและจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนทุกคนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้นภาครัฐที่เกี่ยวข้องจึงมีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการอย่างเพียงพอและเหมาะสมเพื่อให้ประชาชนทุกภาคส่วนมีความรู้ ความเข้าใจและเตรียมพร้อมและสามารถที่จะเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้

จากการประเมินพบว่าการพัฒนาภาคพาณิชกรรมและธุรกิจต่อเนื่องซึ่งเป็นภาคการผลิตที่เป็นสาขาหนึ่งที่มีความสำคัญของจังหวัด เนื่องจากเป็นสาขาการผลิตที่มีมูลค่าสูงเป็นอันดับสองรองจากสาขาอุตสาหกรรม นอกจากนี้การเติบโตด้านพาณิชยกรรมอาจพิจารณาได้จากการค้าและการลงทุนที่เกิดขึ้นโดยการกำหนดให้ภาคพาณิชยกรรมเป็นยุทธศาสตร์หนึ่งของจังหวัดจึงเป็นความต้องการของภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ภาคธุรกิจด้านการขายสินค้าและบริการมีความสามารถในการแข็งขันเพื่อรองรับการเปิดเสรีการค้าอาเซียน จากการกำหนดกลยุทธ์หรือแนวทางการขับเคลื่อนการยุทธศาสตร์เพื่อส่งเสริมการพัฒนาพาณิชยกรรมให้มีความเข้มแข็งและมีคุณธรรมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยมองการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์มุ่งเน้นเชิงรุกในการสร้างผู้ประกอบการรายใหม่ให้มีศักยภาพเชิงพาณิชย์ ในขณะเดียวกันเน้นให้ผู้ประกอบการดำเนินธุรกิจที่รับผิดชอบต่อสังคม และส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่มเพื่อการแข็งขัน และสุดท้ายให้ความสำคัญในการขยายช่องทางการตลาดของสินค้าและบริการตามลำดับ

2) ผลสัมฤทธิ์การพัฒนาและข้อเสนอแนะจากการประเมินผลการดำเนินงาน

1) ด้านการท่องเที่ยว การพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดที่ผ่านมาดำเนินมาอย่างถูกทิศทางในการวางตำแหน่งการเป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เนื่องจากมีความสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ที่เป็นเมืองท่องเที่ยวที่มีต้นทุนจากทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ รูปแบบการท่องเที่ยวที่มีความเหมาะสมจึงควรเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ทำให้จังหวัดระยองยังคงรักษาความอุดมสมบูรณ์และสวยงามของแหล่งท่องเที่ยวและทรัพยากรธรรมชาติเอาไว้ได้อย่างมาก สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เดินทางเข้ามาและ

สร้างรายได้ทางการท่องเที่ยวสูงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี เกิดการสร้างงานสร้างอาชีพแก่คนในพื้นที่ ส่งผลให้รายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรเพิ่มขึ้น เศรษฐกิจของจังหวัดมีความมั่งคั่งมากขึ้น

2) ด้านการเกษตร การพัฒนาด้านการเกษตร รวมถึงการประมงและปศุสัตว์ที่ผ่านมายังดำเนินการได้อย่างประสิทธิภาพตามตำแหน่งการพัฒนาที่เน้นเกษตรคุณภาพ ผลผลิตและรายได้ทางการเกษตรของเกษตรกรมีมากขึ้น แม้ว่าจะเกิดจากปัจจัยภายนอก คือ ภาวะผันผวนของราคาผลผลิตในตลาดโลกก็ตาม การดำเนินการเพิ่มประสิทธิภาพอื่นๆ เช่น การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ใช้เองเพื่อลดต้นทุนในการซื้อปุ๋ย ยังมีเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

3) ด้านอุตสาหกรรม ผู้ประกอบการมีแนวโน้มให้ความสำคัญกับการรักษาสิ่งแวดล้อมมากขึ้น และให้ความสำคัญการการเข้าสู่อุตสาหกรรมเชิงนิเวศ และอุตสาหกรรมสีเขียวแต่การขยายตัวอย่างรวดเร็วทั้งจำนวนพื้นที่และจำนวนโรงงาน ก็เป็นปัญหาในการควบคุมของภาครัฐ แต่กระนั้นก็ตามภาคประชาชนได้เข้าบทบาทในฐานะผู้ตรวจสอบมากขึ้น จึงสอดคล้องกับตำแหน่งในการพัฒนาที่มุ่งเน้นอุตสาหกรรมสีเขียว

4) ด้านสังคม ประชาชนในจังหวัดระยองมีความเป็นอยู่ที่ดีและมีความสุขมากขึ้นกว่าในอดีต จากความเป็นเมืองที่เจริญเติบโตและมีสาธารณูปโภค สิ่งอำนวยความสะดวกมากขึ้น มีรายได้ ความเป็นอยู่ และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น แต่ยังคงต้องพัฒนาด้านสาธารณสุข และคุณภาพการศึกษาให้มากขึ้น

5) ด้านสิ่งแวดล้อม มีคุณภาพลดลงเป็นผลจากความเจริญเติบโตของเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบุกรุกพื้นที่สาธารณะ แต่การฟื้นฟูกลับลดลง สำหรับปัญหาขยะ น้ำเสีย ภาคส่วนต่างๆ มีความตระหนักและร่วมมือในการระวังรักษาไม่ให้เกิดมลภาวะค่อนข้างดี แต่ก็ยังมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตามจำนวนประชากรแฝง ควรพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในการบำบัดที่ได้คุณภาพมาตรฐานควบคู่กับการสร้างจิตสำนึกในทุกภาคส่วน